

אתנתא

בשבע 1018 | ט' במרחשוון תשפ"ג, 03.11.22

צילום: לירון מולדובן

יעקביני רכש לעצמו מנגל גז כדי להיות אחד מהחבר'ה, ולא הבין למה כולם מביטים בו ברחמים // יאיר יעקבי

איטליה מתקשה להיזכר מתי הוצב אצלה שגריר ישראלי שמזמין אנשי רוח ומנהיגים לסעודות ליל שבת כשרות למהדרין ומקנה לעם האיטלקי ידיעות בפסוקי התנ"ך וגם בציונות בת זמננו ♦ ד"ר דרור אידר מסכם שלוש שנות שליחות כשגריר היהודי־לאומי הגאה ביותר שכיהן במדינה האירופית // **הדס צורי**

הוא הועף מהישיבה התיכונית והתמודד עם גמגום כבד, אבל כיום הרב דני ווינט מתווה לאלפי תלמידים את הדרך ללימוד הגמרא בעומק // **עניין אישי, רבקי גולדינגר**

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

עם הנצח לא מפחד מדרך קצרה

לא לממשלת אחדות, כן לאחדות. מחשבות ראשונות על הניצחון הגדול, אחרי לילה ללא שינה

ביחד, אבל בסופו של דבר, מי הצליח להתחבר לעם ישראל? מי הצליח לפרוץ לראשונה את גבולות המפלגה המגורית ולהביא לקלפי בהמוניהם קהלים חדשים? דווקא נציגי הציבור החרד"ליים, אלה שכביכול מנותקים מעם ישראל. אלה שכל היום מאשימים אותם שהם מסתגרים בשיבות, בהתנחלויות. הם לא ברנז'איים. הם לא "נכונים". האיחוד הלאומי. עוצמה יהודית. נעם. בסופו של דבר, המספרים מדברים: סמוטריץ' הוא ראש המפלגה השלישית בגודלה, ובנט פרש מתפקידו בבושת פנים אחרי פחות משנה. הרב עמיחי אליהו אין, יועז הנדל אאוט.

אולי סוף סוף הציונות הדתית תגשים את תפקידה ההיסטורי: השפעה אמיתית על זהותה היהודית של ישראל. צריך אמונה במדינה. עד היום מי שעשה את זה הייתה בעיקר תנועת ש"ס, בדרכה שלה, ויש עדיין צימאון אדיר לבשורה הזו. כן, להחזיר עטרה ליושנה. לא להתבייש. מי שהיה בכנסים של ט' בשטח וראה איך לראשונה מגיע קהל כל כך לא מגזרי, יודע על מה אני מדבר. מי שהיה בהפגנה ההיא בהבימה נגד הממשלה וראה את הציבור האמיתי הזה, יודע שהוא לא במהרה יינתק.

5 אז לאן הולכים מכאן? לדעתי המתווה צריך להיות לא לממשלת אחדות, כן לאחדות. ואסביר: קודם כול צריך לוודא ששליח ההשגחה העליונה אכן יישם את המדיניות שבעבורה נבחר. זה לא כזה פשוט. הרי אנחנו מכירים אותו לא מהיום. שלא יקים לנו פה פתאום ממשלת אחדות שתמסמס את כל תיקון מערכת המשפט, עניין שמשפיע פה על הכול. איך אמר הרב יהושע שפירא בחגיגות הניצחון השבוע, ביום שלישי בלילה? "עם הנצח לא מפחד מדרך קצרה! אל תפחדו לשלוט, לשנות מהר דברים". זה כל כך מדויק. בניגוד לממשלת ה"שינוי", לממשלה הזאת באמת יש מנדט מרוב העם. רוב כל כך ברור של עם ישראל אמר את דברו: אנחנו רוצים מדינה יהודית. אנחנו רוצים תורה. אנחנו רוצים "הדתה". וכמובן: אנחנו רוצים ביטחון, אנחנו רוצים משילות, אנחנו רוצים נחישות מול האויבים, אנחנו רוצים התיישבות.

ואז, אחרי שברור לנו שצריך להקים ממשלה כזאת, אנחנו צריכים להוריד את הלהבות ובאמת לחתור להרגעה ופיוס עם החלק בעם שלא הצביע כמונו. הרי יש רבים וטובים כאלה. נכון, הם מיעוט. אבל בניגוד לאנשי הריפוי והשינוי, אנחנו כן סופרים את מי שלא חושב כמונו. אנחנו לא נתנהג בבריאות כמו יושב ראש הכנסת היוצאת (אח, איזה כיף להגיד את זה: "היוצאת") מיקי לוי, שסתם את הפה לנציגי הימין באמצע שנאמו מדם ליבם על דוכן הכנסת והוציא מהמליאה את כל מי שלא מצא חן בעיניו. אנחנו לא נפגע בנקמנות במיעוט השמאלני רק לשם הפגיעה, כמו שעשה אביגדור ליברמן לחרדים. אנחנו לא נקבל לבד בממשלה החלטות גורליות שמצריכות הצבעה בכנסת. ואגב, זאת לא נדיבות של מנצחים. זאת פשוט התנהגות של דמוקרטים. כאלה אנחנו: יהודים ודמוקרטים.

ויותר מזה: גם בכל הנוגע לשיח הציבורי צריך להרגיע את הרוחות. צריך לעשות את ההפרדה בין האיש הפוליטי מהשמאל ובין הציבור. אנחנו בהחלט כועסים על האיש שהקימו את הממשלה הזאת, שהסיתו, שסכסכו, שלקחו את השלטון באופן לא הגון, שדרסו, שהדירו, שהחרימו, וגם הימניים לשעבר שהצטרפו אליהם, אפשרו את המהלך שלהם וגם אימצו את הסגנון המסית של השמאל והאשימו את כל מי שניסה להתקומם נגד המעשה הנורא שלהם ב"שריפת אסמים" וב"הפצת שנאה". צריך להיאבק בהם פוליטית, זה ברור. אבל צריך להפריד בין כל אלה ובין אזרחים טובים ואכפתיים שחושבים ומצביעים אחרת מאיתנו. יהיה בסדר, חברים, אחים. אף אחד לא הולך לכפות עליכם שום דבר. אתם באמת יכולים להירגע. שר או שרת התחבירה שלנו לא ישלחו לכם פקקים לאוטובוסים כדי לוודא שאתם מקפידים על צניעות והפרדה בין נשים לגברים. שר החינוך לא יבטל לכם את הבגרות במתמטיקה. אפילו לא את הבגרות באומנות קונספטואלית. ושר האוצר לא יטיל מס מיוחד על חלב שיבולת שועל.

6 ורגע לפני שאני הולך סוף סוף לישון, רק עוד משפט אחרון, מאוד מרגש, ביום ההיסטורי הזה. תחשבו עליו רגע: עם ישראל חי! •

"העם רוצה מדינה יהודית". ההפגנה בכיכר הבימה נגד ממשלת השינוי

בבחירות השבוע לא הוכרע רק המאבק בין הגוש המאמין לגוש מדינת כל אזרחיה, אלא גם המחלוקת בין מה שמכונה "לייט" למה שמכונה "חרד"ל". בסופו של דבר, מי הצליח להתחבר לעם ישראל?

אנשי בלפור, אנשי התקשורת וכל הקרנות שמשקיעות הון בקמפיין נגד ביבי מאז בחירות '96. אחרת הם לא היו מרכיבים את כל המאבק בו. אחרת הם לא היו מפמפמים שנים שהוא "מסית ומפלג". אחרת הם לא היו מעמידים אותו לדין בגלל כתבי אישום קלושים שמתפוררים בימים אלה בבית המשפט. אחרת הם לא היו עושים את ההפגנות השבועיות בבלפור (כתושב האזור, אני מזה-זה מקווה שהן לא חוזרות ממוצאי השבת הקרובה לכלכל את רחובות ירושלים בסיסמאות שנאה ובמציגים דוחים. גם לריח ענן הגראס הענקי אין לי כוח). אחרת הם לא היו אומרים לנו כל הזמן "שימו בראש הגוש את ישראל כ"ץ ואנחנו נקים איתכם ממשלה כבר מחר בבוקר".

הם מבינים את הסיפור טוב יותר מרבים מאיתנו. הם מבינים שהדרך היעילה ביותר לשנות את זהותה של מדינת ישראל, לפגוע בשבת, בכשרות, בלומדי התורה, בהתיישבות, בלאומיות, להחזיר ערכים פרוגרסיביים קיצוניים - עוברת בהורדת נתניהו.

3 והם הצליחו להוריד את נתניהו. איך? באמצעות נציגים שהציונות הדתית שלחה לכנסת כדי לשמור על נתניהו מימין. כך הם הבטיחו - ואז השתמשו בקולותיהם כדי להעיק אותו ולחבור לשמאל. אני לא רוצה בשבוע החגיגי הזה להזכיר אותם בשמותיהם, אבל כולנו זוכרים. לא נשכח. הם דיברו גבוהה גבוהה על ציונות דתית לא מסתגרת שמתחברת ל"עם ישראל", אבל בעצם התכוונו למיעוט קטן בעם ישראל. המיעוט ה"נכון", זה שאצלו הם חלמו תמיד להיות מקובלים. הם היו מקף מחבר, אבל עם חלק מאוד קטן ואליטיסטי במדינת ישראל. את רוב עם ישראל הם החרימו. ואולי חמור מכך, הם חברו לתומכי טרור מוצהרים. הם באמת ישבו במשך שנה בממשלה עם וליד טאהא ולא עם יואב קיש, והצליחו לישון טוב בלילה. זה קטע שאני לא מבין, איך כל הערכים והממלכתיים האלה הרגיעו את מצפונם כשהם עוברים במסדרון הכנסת על פני יריב לוי, שאותו הם מחרימים, ורצים להעביר עוד כמה מיליארדים למי שהוא אשכרה חלק מתנועת האחים המוסלמים. וכפי שהיה ברור מהרגע הראשון, זה לא החזיק מעמד. הממשלה נפלה, לא לפני שהמיעוט השמאלני השתמש בנציגים הדתיים-לאומיים כאידיוטים שימושיים בדרך להגשמת והשלטת חלומותיו. והנה, בחסד ה' עלינו, בן לילה אחד, ביום השביעי לחודש השמיני הוא חודש חשוון - ונהפוכו. אשר ישלחו היהודים המה במי שרוצה למחוק את זהותם.

4 אבל יש פה עוד סיפור, לא פחות מכונן. כי בבחירות השבוע לא הוכרע רק המאבק בין הגוש המאמין לגוש מדינת כל אזרחיה, אלא גם המחלוקת בין מה שמכונה "לייט" למה שמכונה "חרד"ל". זה לא דרבי ולא תחרות, וצריך את כולם בסיפור

1 בבוקר יום רביעי, למחרת המהפך המופלא, קרה לי משהו שהפתיע אותי. דמעתי מהתרגשות מהמילים הבאות: "עם ישראל חי". זה היה בתוכנית הרדיו שלי בבוקר, בסיום הקראת קטע שכתב הרב חגי לונדן. הוא נתן כדרכו פרשנות רוחנית למציאות, וכך כתב: "פוליטיקה היא עסק מסוכן. תוצאות סקרים ואפילו תוצאות אמת לא תמיד מנבאות כיצד תיראה בדיוק הממשלה הבאה, אולם ניתן ללמוד מהן על הלך רוח תרבותי. במשך שנים מפממו לנו השכם והערב שהציבור הישראלי הוא שמאלני ושונא דת ומסורת. למי שפותח ערוץ 12 או 11 נדמה שכל עם ישראל מצביע למרצ. בשנים האחרונות, כשכבר לא ניתן להכחיש את עליית הכוחות הדתיים והלאומיים, מנסים למכור לנו שהעם מפולג ונמצא בתיקו ללא מוצא (ולכן אין מנוס אלא 'להתפשר' ולתת לשמאל לשלוט במדינה).

אבל חבריי הרבנים ואני הסתובבנו בשטח כל הזמן - וראינו תמונה שונה לחלוטין: ראינו את מעמדי הסליחות באצטדיונים. ראינו את המדרשות לנשים שנפתחות כפטריות אחרי הגשם. ראינו את נתניו הדמוגרפיה של הלמ"ס. ראינו את אחוזי התלמידים בחמ"ד ובחינוך החרדי. ראינו את הפופולריות של התרבות האמונית. ראינו את בתי המדרש שמתפוצצים מרוב לומדים. ראינו את הביקוש ליישובי יש"ע. ראינו וידענו: רובו המוחלט של הציבור היהודי הוא מסורתי ולאומי! אשליית התיקו הייתה עוד תרגיל של השמאל להשתמש בציבור הערבי - שאינו נאמן למדינת ישראל - כדי לאפשר למטורללים הפרוגרסיביים להמשיך לשגע פה את כולנו. ברגע שהפקטור הערבי מסתלק מתגלה האמת הפשוטה - עם ישראל חי!"

כאן, במילים האחרונות שלו - "עם ישראל חי" - נשנקתי מהתרגשות. זה קצת הבין אותי, אז לקחתי נשימה ועברתי מהר לשיר. אבל אחרי שנגמרה התוכנית ניסיתי להסביר לעצמי מה כל כך ריגש אותי פתאום במילים האלה. הרי, במחילה, אין קלישאה גדולה מהן. בחיים לא הייתי מעלה בדעתי להשתמש בהן בנאום או בטור כמו שעשה לונדן. זה כמעט כמו לסיים במילים... "עם ישראל חי". מצטער, אין לי דוגמה יותר נדושה. אבל מסתבר שכלל קלישאה יש את הרגע שלה. ונראה לי שליל בחירות 2022 הוא הרגע המזוקק הזה שבו פתאום הבנת, פתאום הרגשתי (ונראה לי שלא רק אני), שעם ישראל חי. זו לא סתם סיסמה. זו מציאות רוחנית שהפכה מול עינינו גם למציאות חדשותית. זה מה שקורה עכשיו. אז איך אפשר לא להשתנק מהתרגשות מההארה הזאת: עם ישראל חי!

2 להיות בעל טור שבועי בעיתון זו משימה מאתגרת. מתרחש אירוע בקנה מידה היסטורי בתולדות מדינת ישראל, אתה בקושי מצליח לעכל את הדברים, בקושי מתחיל לחוות אותם, לא ישנת עליהם לילה, למעשה לא ישנת עליהם אפילו שעה - ואתה כבר אמור להנפיק תובנות עומק. שנייה, חכו רגע. זה סיפור ענק. מכונן. עוד יתבו עליו ספרים. אבל אי אפשר לחכות, יום רביעי היום והטור יורד לדפוס בצהריים.

אז אנסה רק להרחיב עוד קצת על הנקודה הזאת של עם ישראל חי. כי אותה, כאמור, דווקא הספקתי לחוות. מי הוא עם ישראל? ומה זה אומר חי? הו. בדיוק על זה היו הבחירות. בדיוק על זה ניטש המאבק, הוא מלווה אותנו כבר כמה מערכות בחירות, בעצם עוד מקום המדינה, אבל בממשלה האחרונה הוא הגיע לשיא של כל הזמנים. הבחירות לא היו על ימין מול שמאל (הרי השמאל האמיתי בישראל הוא היום מיעוט קטן), לא על כמה מושבים בדיוק בכנסת תקבל המפלגה הזאת או מפלגה אחרת, ואפילו לא על כן ביבי או לא ביבי. הבחירות היו על הנקודה הזאת: האם עם ישראל חי, למה הוא חי, איך הוא חי.

ואני לא מדבר רק על חי במובן הפיזי, למרות שלמדיניות ממשלה שמפקירה את הביטחון, פותחת מחסומים בקריית ארבע ומגלה רפיסות מול חיובאללה ואיראן יש השלכה רבה גם על החיים במובן הכי פשוט שלהם. אני מדבר עכשיו על מהות החיים.

נתניהו הוא בסך הכול האיש שבחרה ההשגחה העליונה לעמוד בפרץ ולאחד את הרוב בעם ישראל מול אלה שמנסים להשכיח ממנו את זהותו. נשמע לכם ביביסטי מדי, "האיש שבחרה ההשגחה העליונה"? תאמינו לי שאין מישור שמאמין בזה באמונה שלמה יותר מאנשי הפרקליטות,

ללקוחות מאוחדת
יש מיון מרחוק
עם כל
המעלות!

גם בלילה, תהיו רגועים

דאגנו עבורכם לשירות רפואי מתקדם עם מכשיר הטייטו
לבדיקה מרחוק מבלי לצאת מהבית.

מרשם דיגיטלי
ברגע

ביקור רופא/ה
בוידאו/בטלפון

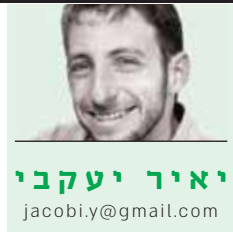
הביקור מתבצע מול
התיק הרפואי שלך

מאוחדת
רמה אחרת

***3833**
k.meuhedet.co.il

רכשו את מכשיר ה'טייטו'
בבית המרקחת 'מאוחדת פארם'
הקרוב אליכם או באתר מאוחדת

איך שמנגל מסתובב לו

זה היה יום כזה של הסתר פנים כי שום דבר לא התקדם והאווירה הלכה ונעשתה חלבית יותר עם כל רגע שחלף. הבנתי שנותרתי אני לבדי ונטלתי לידי את חוברת ההוראות להרכבת המנגל. מה אגיד לכם, אני מבין למה המנגל היה זול, חסכוני על ההוראות. החלקים בתמונה לא תאמו את החלקים במציאות, המספור על הברגים לא תאם את המספור במציאות וגם האיש שהרכיב את המנגל בתמונה היה נראה הרבה יותר חסון ממני.

החלטתי לעשות כמיטב יכולתי, ואם לא אצלח את המשימה תמיד אוכל לומר שרק מילאתי אחר ההוראות. אני גם יקה אז בכלל.

בקיצור, אחרי שעה של עבודה גוף המנגל כבר עמד איתן, מה שכבר היה חשוד מאוד. בדיקה זריזה העלתה שהמנגל אכן עומד, אבל הפוך. בשלב הזה החלטתי שבמקום שאין איש - לך לקרוא לאחר, וגייסתי את לנדסברג השכן שיבוא לראות את מעשה ידיי טובעים בים.

"גם אני כמעט נפלתי בזה", הוא ניחם אותי ברוך, "אבל אז לא נפלתי בזה". שכוייח לנדסברג השכן, עוד עזרה כזאת ואבדנו.

אחרי התייעצות זריזה החליט לנדסברג השכן שאפשר להשאיר את גוף המנגל הפוך, זה לא ביג דיל. אבל אני כאמור ממוצא יקה ואם אני אשאיר את המנגל בנוי בניגוד להוראות אני לא אצליח להירדם בלילה במקרה הטוב, ובמקרה הרע אלך באישון ליל ואחליף את המנגל שלי בזה של לנדסברג השכן.

אז ניחמתי את אשר עשיתי, פירקתי לגורמים ובניתי מחדש. לקראת חצות המנגל כבר עמד איתן וחיכה לעבור לעשייתן וול דאן.

"אבל הגו איפה?" שאלה היעקבינית חדת העין.

"גו חיש ונעופה!" עניתי, שוב בלי שום קשר לכלום. אשתי זרקה לכיווני מבט רושף שלדעתי היה מדליק בן רגע את בלון הגז שלמזלנו לא היה ברשותנו עדיין.

הצצה זריזה מעבר לגדר העלתה את הידיעה המודיעינית שברשות השכן שלמה קיים בלון גז שהוא לא צריך בזה הרגע. אז שאלתי את הבלון ממנו מתוך ידיעה ברורה שאין קבוע יותר מהזמני ושסיכויי של שלמה לראות את בלון הגז הזה שנית משולים לסיכויים שלי להחזיר לו אותו. לא נורא שכונן, זה סופו של כל בלון.

באותו יום אירחנו חברים לערב בשרים וחנכנו את המנגל החדש. הבשרים שימחו את לב האורחים והמחמאות את לב המארחים.

למחרת עמדתי בגינה וככל אדם מהיישוב הקפתי את עצמי בשכנים והכרחתי אותם להאזין לנפלאות מנגל הגז שלי. כולם אכן היו מרותקים, אבל אז טפחו על גבי במה שהיה נדמה דווקא כרחמים.

בנצי הואיל בטובו לפתור את החידה. "זה נורא חמוד שיש לך מנגל גז, יעקבי", הוא חיך אליי כמו שמחייכים לילד שעולה כיתה רק בגלל שלהורים היו קשרים בהנהלה, "אבל אם אתה באמת רוצה להיות בחברה, אתה חייב מעשנה". ●

אני יודע מה אתם חושבים: "יעקביני, עברת דירה כבר לפני שנה וחצי כמעט, כמה אפשר לשמוע על ההשלכות של המהלך הזה?". ובכן, לפחות עוד טור אחד, מתברר.

כבר דיברנו על העובדה שסחבק מתפקד בפוקר ומתבאס על היותו היחיד בשכונה שלא בונה בעצמו את כל הריהוט של הבית, אבל על עניין המנגל-גז עוד לא דיברנו.

מתברר שביישוב, כל אדם שברשותו חצר הגדולה מעשרה מטרים מרובעים מחויב על פי חוק לרכוש מנגל גז ולהתקינו בחצר. ולא זו אף זו, לאחר ההתקנה בעל המנגל נדרש להרשים אורחים מזדמנים במעשה ידי ובעיקר לאנוס עוברי אורח תמימים להאזין לנפלאות יכולותיו הקולינריות ועדרי הצאן שהוא מעביר לפניו כבקרת רועה עדרו.

במושך שנה ויותר הצלחתי לעמוד בפרץ ולהישאר אותו פרימיטיב מהעיר, אבל איך אומרים? כשהמנגלים מתחזקים החוזקים מתמנגלים, או משהו כזה.

מה שקרה זה שבראש השנה האחרון ריחות הבשר המתעשן עשו את שלהם וגברתי הנאוה בישרה לי שהגיעה השעה לשדרג את הבשר שלנו.

"קול מבשר, מבשר ואומר!" הגבתי כנשוך נחש.

הגברת לא ידעה אם זה שיבוץ של אישור או סתם רפלקס קמאי, אז היא המשיכה.

"אם יהיה לנו מנגל גז, יהיה לנו כיף יותר בחגים, וגם לשבתות נוכל להכין אוכל יותר בקלות".

"נשמע", עניתי, "לא יום אחד תאכלי בשר ולא יומיים ולא עשרה ימים ולא עשרים יום. תאכלי בשר עד שיצא לך מהאף!"

"סיימת לשבץ פסוקים?" היא שאלה באדישות.

סקרתי ליתר ביטחון את כל האפשרויות שנותרו בארסנל שלי. "מרבה בשר מרבה רימה!" הוצאתי מהמערכת מה שהייתי צריך והלכתי לברר על מנגל גז.

המחשבה שלי הייתה פשוטה: אנחנו עדיין לא יודעים אם באמת אנשי מנגל גז אנחנו אם לא, ולכן ההיגיון מחייב למצוא את המנגל הכי זול בשוק, כדי חלילה לא לבזבז שקל אחד שלא לצורך. ואכן, אחרי חיפושים קדחתניים ובעצת לנדסברג השכן שבעצמו קונה מנגלים לפירוק, מצאנו מנגל זיל הזול.

חלפו ימים בודדים עד שהמנגל הגיע אל פתח דלתנו. להפתעתי הוא הגיע מפורק בתוך ארגז ולא מקשה אחת מוכנה לפעולה. אבל אני ראייתי בזה הזדמנות להרוג שתי ציפורים במכה אחת ואז לשים אותן על הגריל. גם להוכיח לעולם שאני איש של מנגל גז, וגם שאני הנדימן שבונה דברים. אז גררתי את הארגז אל החצר, רוקנתי אותו ופרסתי את כל החלקים לפניי כאילו אם רק אניח אותם מספיק יפה מיד יתאגדו להם החלקים וידבקו זה בזה לאחד כאילו לומר: עליי יניח צדיק זה רצועות פרגית.

החלקים, אפעס, לא קמו לחיים והמשיכו לנוח להם על הדשא, ממתנים לבעל הנס שיכיר בהיעדר ניסו. או אז נזכרתי שהשתדלות בכל זאת צריך לעשות, אז כמו משה רבנו בהקמת המשכן, החלטתי לעשות את עצמי כמתעסק בהקמה וקודשא בריך הוא יעשה את השאר. אז התחלתי להתעסק, אבל כנראה

הבנתי שנותרתי אני לבדי ונטלתי לידי את חוברת ההוראות להרכבת המנגל. מה אגיד לכם, אני מבין למה המנגל היה זול, חסכוני על ההוראות. החלקים בתמונה לא תאמו את החלקים במציאות, המספור על הברגים לא תאם את המספור במציאות, וגם האיש שהרכיב את המנגל בתמונה היה נראה הרבה יותר חסון ממני

אם הייתם מספרים ליהודי בתחילת המאה הקודמת שיום יבוא ויהודים יצביעו לממשלה משלהם בארץ, אבל אם הייתם אומרים לו שזה יקרה כל כמה חודשים כי לא מצליחים להסתדר אחד עם השני אז הוא היה אומר אה כן זה באמת נשמע יותר אנחנו

מדינת ישראל
דרכון
PASSPORT

מאנשים יקרים, אני מצטרף אליהם לא יכולים להפוך למדינה אחרת כי הרמ"ם אומר ויצאה לחוף לארץ ומדובר החל מהפוקר בחוק יסודי

גוש הימין פעל בכמה תיאום מאהלך הקאפיין
אז עאלן לי אללא להפסיק שהפאקע
ומתן הקואליציוני לא יתארך ל-28 יום וזו 14, לא ככה?

מתלכט מה לעשות עם כל הכסף שיתפנה לי עכשיו כשיבוטלו התשלומים לענים

מספיק לצפות

בשביל להבין שמדובר בנוף יוצא דופן

© כרסומי ישראל

טופ עלי.
חווית מגורים יוקרתית במרכז עלי

— דירות מרווחות —

החל מ-1,430,000 ₪

טופ עלי

אנשים. איכות. מיקום.

החברה לפיתוח
מטה בנימין

*8704

top-eli.co.il

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

התקופה הסוציו-אלקטיבית

הבחירות מאחורינו וכולם מחכים לראות מה יקרה. אבל אני למדתי מילד בן ארבע שבמקום לחכות צריך פשוט להפסיק לחקות

קונסטרקטיבית וכיוון את עצמו לדעת. הורים מנוסים מבינים מיד מה זה אומר.

"יועד", אמרה אמו, "אתה צריך לשירותים?"

"יועד", הוא ענה לה בפיוזור הדעת, "אתה צריך לשירותים?"

המארכת הביטה בשטיח הצמירי בדאגה. האמא נאנחה. יועד נאנח אחריה.

"מה אני עושה עם זה?" שאלה האם המותשת.

"מה אני עושה עם זה?" תרגם יועד את המשפט בדייקנות.

"קודם כול, אל תראי לו שאת נלחצת", יעצה הפסיכולוגית.

"קודם כול, אל תראי לו שאת נלחצת", גיחך יועד.

"את צריכה לשדר לו שלא אכפת לך", אמרה הפסיכולוגית.

"את צריכה לשדר לו שלא אכפת לך", קבע יועד.

"יחד עם זאת את צריכה להיות אסרטיבית ופרודוקטיבית", המשיכה הפסיכולוגית.

"יחד עם זאת את צריכה להיות... לא הבנתי מה היא אמרה", התנצל יועד.

"גם אני לא", הודתה האם.

"גם אני לא", אמר יועד.

ככה עובדת הפוליטיקה

"מה יש פה להבין?" שאלה הפסיכולוגית.

"מה יש פה להבין?" תמה יועד.

"אולי תפסיק לחזור אחרי כל מה שאני אומרת?" התעצבנה הפסיכולוגית.

"אולי תפסיק לחזור אחרי כל מה שאני אומרת?" קרא יועד בקול.

"אתה לא אמור לחקות אותי, אני לא אמא שלך!" היא נופה בו.

"אתה לא אמור לחקות אותי, אני לא אמא שלך!" הוא ענה.

"אולי זה בגלל התופעה הסוציו-אדפטיבית", הציעה האם.

"אולי זה בגלל התופעה השטיוויבית", אמר יועד.

"את אל תתערבי", זעמה הפסיכולוגית.

"את אל תתערבי", התרה בה יועד.

"תגידי לבן שלך שלא ידבר אליי ככה!" השתוללה הפסיכולוגית.

"תגידי לבן שלך שלא ידבר אליי ככה!" ציטט אותה יועד בדרמטיות.

"איך ככה?" נלחצה האם.

"איך ככה?" בירר יועד.

"ככה, ככה!" הצביעה הפסיכולוגית על הילד.

"ככה ככה", הניף יועד את אצבעו.

"אבל אילנה", אמר בעלה של הפסיכולוגית בפחד, "את בעצמך אמרת ש..."

"אילנה, את בעצמך אמרת", ציין יועד.

"אל תתערבי", רשפה הפסיכולוגית.

"איך את מדברת אל הילד שלי?" הזדעזעה אמו של יועד.

"אמרת לבעלי", היא אמרה.

"אמרת לבעלי", חזר אחריה יועד בלי להבין את הכשל הלוגי.

"הוא מחקה אותי!" רטנה הפסיכולוגית.

"אז תהיי מודל ראוי לחיקוי!" השיבה האם.

"אני לא אמורה להיות תחליף אם!" קפצה הפסיכולוגית אגרופים.

"אה, אז עכשיו את אומרת שאני אמא לא מספיק טובה?" קפצה אמו של יועד, בני הזוג שלהן אצו להפריד, המארכת גלגלה מהר את השטיח ואף אחד לא שם לב שיועד הקטן סיים בינתיים את התקופה הסוציו-קוגניטיבית בחייו והלך לבדו לשירותים כדי להתחיל את תקופת "אני לבדי בלי עזרה מאף אחד".

רק כשיצאו משם הבנתי שככה בעצם עובדת הפוליטיקה שלנו: הפוליטיקאים חוזרים על אותם טיעונים שחוקים, אנחנו מחקים אותם, הם מחקים אותנו, אנחנו מחקים אותם וכולם צועקים על כולם ומוזהמים את האווירה, וכל מה שצריך זה ילד אחד קטן שיבוא ופשוט יוריד את המים. ●

צילום: שאטרסטוק

כמו ילד קטן ומעצבן, גם אנחנו בסך הכול מחקים את הפוליטיקאים שלנו. אילוסטרציה

אנחנו כהורים עוברים התפתחות סוציו-פרימיטיבית: בילד הראשון אנחנו נורא נבוכים מכל פדיחה שהוא עושה, בילד השני אנחנו ממציאים איזו תסמונת סוציו-שקר-כלשהו-טיבית שאמורה להצדיק את ההתנהגות שלו, ובילדים הבאים כבר לא אכפת לנו משום דבר, רק שייתנו לנו קצת שקט

ישבנו אצל חברים למפגש נימוסים, שנקרא כך משום שממיסים בו את הזמן הנמוג לבלי שוב. אז תוך כדי השיחה הרגילה בנוגע לסיכויים של גוש נתניהו בגוש דן לעומת מקומו של גוש עציון מהודו ועד גוש, ניגשה אלינו לפתע ילדה קטנה ודומעת והתרפקה על אמא שלה בבכי קורע לב.

"יועד!" זימנה אליה האם ילד בן ארבע ששיחק לא הרחק מאיתנו, הבן שלה לפי כל הסימנים.

"יועד", חזר אחריה הילד, שנראה לי שיתכן שניתן להניח במידה מסוימת שיכול להיות שהשם שלו יועד.

"יועד", אמרה האם, "אתה הרבצת לאחותך?"

"יועד", אמר הילד, "אתה הרבצת לאחותך?"

אני חייב להודות שהיינו טיפה נבוכים מהמעמד. שמעתי כבר על הורים שקוראים לילדים שלהם על שמם, למשל ג'ורג' בוש האב וג'ורג' בוש הבן ששניהם היו נשיאי ארצות הברית כי הבוחרים לא הצליחו להבדיל ביניהם, או הכלב הקרצייה של השכנים שלי שנובח ביום ובלילה כמו כלב בן כלב (אני די בטוח שגם אבא שלו היה כלב), או להבדיל חברי הכנסת של יש עתיד שכולם נבראו בצלמו ובדמותו של האב המייסד, שמוש העמים, הפליד הבוער ששורף ומחרטט הכול.

אז כן, שמעתי על אנשים שנושאים את השם של אבא שלהם. אבל אף פעם לא נתקלתי בכך שיש לו שם כמו של אמא שלו, בטח לא כזה שקורא לה בשם הזה במקום לקרוא לה אמא, בטח ובטח כזה שלא רק קורא לה בשמה אלא גם חוזר במדויק על כל מה שהיא אומרת.

"יועד", שילחה האם בילד מבט חמור סבר, "שאלתי אותך שאלה".

"יועד", השליך הבחור מבט חמור משלו, "שאלתי אותך שאלה".

"למה הרבצת לה?" התערב אביו של הילד.

"למה הרבצת לה?" החזיר יועד והאב הסמיק, כי כולנו ראינו שהוא לא הרביץ לבת שלו אבל לך תדע, ילד בן ארבע לא משקר.

"יועד תפסיק", לחשה אמו.

"יועד תפסיק", לחש יועד בהתאם.

"אנחנו הולכים הביתה", היא איימה עליו.

"אנחנו הולכים הביתה", הוא ענה לה והמשיך לשחק בשלווה, תוך שהוא שולח מבט מזווית העין כדי לראות איך היא מגיבה.

אבא שלו היה גפילטע פיש

"זה ככה אצלו בזמן האחרון", התנצלה באוזנינו האם הנבוכה, "הוא עכשיו בגיל שהוא פשוט חוזר על כל מה שאומרים לו".

"זה בסדר", מיהרה להסביר מיישה, פסיכולוגית ילדים על פי מקצועה, "זו תופעה ידועה, חלק בלתי נפרד מההתפתחות הסוציו-קוגניטיבית של הילד".

עשינו פרצופים נורא מתעניינים, למרות שלא היה בזה שום צורך. גם אנחנו מגדלים ילדים, גם אנחנו מכירים את ההתפתחות הסוציו-איך-שקוראים-לוה. בגיל שנה הם מעריצים אותנו, בגיל ארבע מחקים אותנו, בגיל 15 עושים הכול הפוך מאיתנו, ובגיל 17 מפסיקים לדבר איתנו לנצח. גם אנחנו כהורים עוברים התפתחות סוציו-פרימיטיבית: בילד הראשון אנחנו נורא נבוכים מכל פדיחה שהוא עושה, בילד השני אנחנו ממציאים איזו תסמונת סוציו-שקר-כלשהו-טיבית שאמורה להצדיק את ההתנהגות שלו, ובילדים הבאים כבר לא אכפת לנו משום דבר, רק שייתנו לנו קצת שקט.

"הילד זקוק לדמות לחיקוי", הרצתה הפסיכולוגית, "ואין טבעי בשבילו יותר מאשר לחקות את ההורים שהוא כל כך אוהב, כל כך מעריץ, כל כך רוצה להיות בדיוק כמוהם. נכון?" היא ליטפה את ראשה של הבת שלה, נערה כבת 13 שישבה לידה ובעטה בספה כלאחר רגל. "לא יודעת, מה את רוצה ממני?", מלמלה בת ה-13 וקמה והלכה לה. "זה היה חיקוי מדויק של אבא שלה", הצביעה הפסיכולוגית על בעלה שאבא שלו כנראה היה גפילטע פיש, כי הוא פשוט השפיל את מבטו ומילא את פיו מים, כלומר עשה חיקוי מושלם של דג.

יועד עצמו ישב על השטיח במשך כל הפסיכואנליזה הסוציו-

בורקס וגעגוע

אחרי שתישאב מפה האווירה העכורה של הבחירות, אפשר יהיה לתת לרוח ליהנות: המלצות לספר ולסרט שכל אחד מהם, בדרכו, מעניק תובנות עמוקות על החיים

ולשמוח עם הכוכבים הראשיים. כי זה לא שלי. אז לא. הגזענות וההתנשאות והמבט היהיר עדיין איתנו. כן, יש דברים שהחברה שלנו כבר התבגרה והשתחררה מהם, אבל יש לה עוד הרבה לאן להתקדם.

ועוד משהו. לפי אתר סינמסקופ, הסרט מציג מכירות מאוד יפות של כרטיסים, והוא עשוי להתגלות כסרט הנמכר ביותר של השנה האזרחית. אם היוצרים הישראליים יפנימו ששוב הוכח, אחרי הסרטים של רמה בורשטין ואחרים, שסרט נקי יכול להיות רווחי מאוד, אולי יגיע השינוי המיוחל בסרטים הישראליים.

מהלכת בין המתים

ומן הקל אל הכבד, הכבד אך היפהפה. הספר החדש של אמונה אלון 'נפשנו חיכתה' הוא אומנות הכתיבה במיטבה. הקורא נמשך והולך אחר מילותיה של אלון, מפליג איתה לטרנסילבניה של סוף המאה ה-19, יושב עם סבתא רבתא שלה פייגא על שפת נהר ילדותה, מנסה להפיח חיים ושמחה בסבא רבא הצדיק המקובל קודש, עולה איתם ועם ילדיהם הקטנים לירושלים ומתאמץ להחיש איתם את הגאולה. הקורא מתוודע לשני הסבים של אלון ומלווה אותם מילדות ועד שיבה, את הזוג שהתגורר בישראל ואת הסבא שגלה לארצות הברית כדי להביא שבר לאביו, לאחיו ולכל משפחתו. וכך אנחנו מלווים אותה דור דור, עד הוריה ועד חיי נישואיה שלה. תמונות תמונות מהעץ המשפחתי המפואר והמרשים של משפחת הכהן. עץ שמספר סיפור אישי מאוד, אבל בה בעת כלל אנושי. סיפור על עקרונות, על סבל ושכול, על התעקשות ואמונה, הו כמה אמונה.

בין לבין אנחנו מקבלים הצצה אל הסיפור שמאחורי הסיפור. אל טיולי השורשים בקרפטים ובירושלים ובניו־יורק. ומחשבות וזיכרונות ווידויים אישיים מאוד שנכתבו לרב בני ז'ל, בעלה של אלון, שנפטר לפני חמש וחצי שנים. היא תמיד כתבה למענו, וגם הספר הזה נכתב, לפרקים, בגוף שני. אליו, עליה, עליהם. היא כותבת כמו אדם שמחפש מחדש את ההצדקה לקיומו, שמנסה לראות מה נשאר מאיבריו אחרי שנחתכו לחצי. ויש כאן געגוע, ייסורי אוהבת שמלווה את אהובה במחלתו ואחרי מותו ולא יודעת את נפשה.

'נפשנו חיכתה' הוא ספר זיכרונות, תמונות חיים שיש בהן כמיהה. הדמויות שבו מחכות לאהבת הורים, לאישור שלהם. הן כמיהות להשלמה ולשלווה. הרבה מאוד מתים יש בספר של אלון. היא מהלכת בין מתיה בצורה מפחידה מעט, כאילו היא מכינה את הקרקע לעצמה. כנראה שרק אחרי הבירור הזה אפשר להניח למתים ולהמשיך לחיות.

אלון משלימה את הסיפור המשפחתי החלקי שלה בעזרת מחקר והרבה דמיון. היא מעניקה לדמויות אופי ומניעים ומחשבות וצובעת אותן בצבעים מלאי חיים. המתים לא יבואו איתה חשבון על הסיפור שטווחה סביבם ועל הפרשנות להתנהגות שלהם. אבל היא כותבת גם על דמויות בנות זמננו, כאלה שאנשים שמהלכים בינינו הכירו. בכל פעם מחדש הבחירה של סופרים ומשוררים לתת פרשנות משלהם לחייהם ולמניעיהם של אנשים כאלה גורמת לי להתלבט. החרות הסיפורית היא תנאי ליצירה ולכתיבה. אבל האם כל אחד יכול לכתוב על מתיו את פרשנותו ולתת לה פומבי? אלון כתבה פתוח וגלוי ונוגע עמוק. אני נשארת עם מחשבות רבות על התעוזה והזכות. ●

אחרי שיצאנו מהסרט והפשרנו באוויר הנעים של מודיעין, אמר לי בעלי: "הסרט הוא אומנם על החברה החרדית, אבל האמת היא שהגענוות קיימת בכל מקום בחברה שלנו". זה היה חץ מדויק. אני מצטערת להכביד לכם את הבילוי, אבל זה תפס אותי. הגזענות וההתנשאות והמבט היהיר עדיין איתנו ויש עוד הרבה לאן להתקדם

ובחלומי מטוסים גדולים חמושים בשואבי אבק עצומים יונקים לתוכם את ענן ההכפשות והמילים הפוגעות ואיומי הסרק שנזרקו לחלל האוויר בשלושת החודשים האחרונים. וכשהם מתרחקים אל האופק והשקט שב לשרור, העולם נהיה צלול יותר. אנשים נושמים מלוא הריאות, הפה מתעגל מעט בקצוות והקמט שעל המצח מתיישר. הפוליטיקאים עוד נאבקים זה בזה והחדשות ממשיכות לדווח, אבל כבר אין שלטי ענק, מסרונים מפחידים או תסריטי אימה. אנשים ונשים פשוט הולכים לעבודה, לסופר ולגינה, ונפגשים עם אנשים שחושבים אחרת מהם ומדברים ומהנהנים ומסכימים שצריך להחליף כבר את פנס הרחוב ושהמחירים של הקורנפלקס בלתי נסבלים ועושים יחד דברים קטנים וגדולים, כמו שהם עשו לפני וכמו שיעשו תמיד. כי יש אי הסכמות והן רבות, אבל רב המשותף. והחיים - חיים.

וכדי להוסיף לנו רוח, אני כותבת כאן על שתי יצירות. הן שונות זו מזו בכול, אבל שתיהן מומלצות.

כולנו גזענים

'בחורים טובים' שביים ארז תדמור הוא סרט מצחיק וקליל, כזה שמזכיר את סרטי הבורקס של פעם, רק בלי הגסויות ואפילו בלי מגע בין המינים. נקי למהדרין. הוא עוסק בעולם השידוכים של החברה החרדית. משחקים בו שדכנית נמרצת ומסורה מדי, בחור ישיבה מזדקן שעוזר לה, מדריך את בחורי הישיבה ומשיג מידע חסוי על המושדכים, בחורי ישיבה שהגיעו לפרקם וגם אחראי חדר אוכל ערבי שיודע יידיש ומחלק תובנות על החיים. כל אלה הם הרקע לסיפור הראשי. במרכז העלילה עומד מוטי ברנשטיין, העילוי האשכנזי, שזורק לפח את הצעת חייו, כלומר בחורה אשכנזייה יפה ועשירה שיכולה לתת לו בית ופרנסה. מוטי פשוט מתאהב בחברה של אחותו, נחמי. עד מהרה מתגלה השבר. שם משפחתה של נחמי הוא עזיזה ביטון, כלומר היא מזרחית. ככזאת, אין סיכוי לשידוך בין השניים.

אביה של נחמי דווקא חולם לשדך אותה לאשכנזי. אבל בשל העובדה שהם מזרחיים היא נפגשת עם מועמדים פגומים בלבד. כשמוטי מבין שנחמי יכולה לפגוש רק אשכנזי פגום, הוא הופך את עצמו לכזה. והסוף? הוא טוב, כי אין בורקס בלי קולולו. הסרט מתיימר להיות כיפי. העלילה לא מקורית מדי. ראינו כבר אלף גרסאות של דרמה קומדיה רומנטית שבה הגבר והאישה אסורים לבוא זה בקהלו של זה. גם חלק מהסצנות ידועות מראש - כמו אשכנזי שאוכל בפעם הראשונה בחייו אריסה ויוצא לו עשן מהאוזניים. ובכל זאת, מצאתי את עצמי צוחקת בכיף ובה בעת כואבת מבפנים. הרי הסרט מבוסס על המציאות. כאבתי על הגזענות, על ההתנשאות, על עיוותים ששקעו עמוק בתוך החברה, על התיגו 'פגומים' לאנשים פיסחים או עיוורים או מגמגמים. בסוף הסרט מקבל מוטי את מבוקשו, אבל גם אביה של נחמי מצליח לקבל את מה שייחל לו: חתן אשכנזי. העיוות ניצח.

לאחר שיצאנו מהסרט והפשרנו באוויר הנעים של מודיעין, אמר לי בעלי: "הסרט הוא אומנם על החברה החרדית, אבל האמת היא שהגענוות קיימת בכל מקום בחברה שלנו". זה היה חץ מדויק. אני מצטערת להכביד לכם את הבילוי, אבל זה תפס אותי. כשמושלם משל ומספרים לי על חברה אחרת ורחוקה ממני קל לי להתמסר, לדאוג ולצחוק, להיבהל

"קיבלתי זכות לייצג את עמנו,
מורשתנו ומולדתנו למשך
שלוש שנים ואני מודה לה' על
כך." ד"ר דרור אידר

דיפלומט, לא מהאנ"ם

היה זה בליל שבת אחד באיטליה, זמן קצר לאחר שישאל סגרה את השערים בעיצומה של התפרצות הקורונה באירופה. "זה היה ממש קשה", משחזר ד"ר דרור אידר, שסיים לאחרונה קדנציה של שלוש שנים כשגריר ישראל באיטליה. "הלכתי בליל שבת לבית הכנסת, ובסוף התפילה יהודי הקהילה התקבצו סביבי בפנים מודאגות: 'אנחנו לא יכולים לבקר בארץ, מה נעשה?' פתאום הבנתי באופן מוחשי מה זה ישראל בשביל יהודי העולם. הם היו כמו ילדים שהוריהם השאירו אותם מחוץ לבית".

התובנה הזאת הביאה את השגריר הישראלי להחלטה דרמטית במישור האישי: "באותו רגע אמרתי להם: אני לא עוזב, אשאר אתכם! לא ידענו מה הולך להיות ברומא, התכוננו למרחץ דמים, ובכל זאת החלטתי להישאר עם היהודים שם". במשך חצי שנה לא ראה אידר את ארבעת ילדיו, שנותרו בישראל. "דריה, הקטנה, הייתה בת שבע וחצי והייתה בוכה לי בטלפון: 'אבא, למה אתה לא בא?' יש לי תמונות שבהן היא בוכה מגעגועים. רק אחרי חצי שנה באתי לביקור בארץ, ופשוט שכחתי את הדרך הביתה! עמדתי במרכז תל אביב ולא זכרתי לאן לנסוע".

את הריאיון הזה אנחנו מקיימים כשאידר מתחיל להיזכר מחדש ברחובות הישראליים. הוא מסתגל בהדרגה מהכרך של רומא לשכונותיה של רחובות עיר מגוריו, שבה אנו נפגשים. השפה האיטלקית שגורה היטב בפיו ברמת שפת אם, ואני שואלת אותו איך הוא, שבשבילו השפה העברית היא מרחב המחיה כמשורר, פובליציסט ומרצה לספרות, הצליח לעבור בזמן קצר להתבטא באופן מלא ועשיר באיטלקית. "כשנתינה ביקש למנות אותי לשגריר, הוא חשב בתחילה על הודו", מספר אידר בתשובה. "זה לא יצא לפועל ואז הוא שאל אותי מה דעתי על איטליה. 'איטליה?! אני לא יודע מילה באיטלקית!' נבהלתי. הוא הביט בי בחיוך משועשע ואמר לי: 'אתה תסתדר'".

נתינה הודיע לו על המינוי כשנה לפני תחילת כהונתו. "התחלתי ללמוד את השפה באמצעות קריאת פרוזה השבוע באיטלקית. כשהגעתי לשגרירות, העובדים פנו אליי באנגלית כפי שהיו רגילים מהשגרירים הקודמים. ביקשתי שידברו איתי רק באיטלקית. מהרגע הראשון, את כל הנאומים שלי כתבתי באיטלקית. אני גם מאמין שבלמוד השפה הייתה לי סייעתא דשמיא מיוחדת בזכות היותי שליח".

אידר, דוקטור לספרות בהתמחותו שהתקשורת והמילה הכתובה והמדוברת היו כלי העבודה שלו כפובליציסט מושחז ב"ישראל היום" ולאחר מכן כעורך מדור הדעות בעיתון, כבש במהירות גם את התקשורת האיטלקית. בתוך זמן קצר הפך השגריר הישראלי להיות סלב במדינה שבה שירת כדיפלומט. הוא הרבה להופיע בכל ערוצי התקשורת, ומלבד על ישראל הוא הוזמן לדבר גם על התחומים הרבים שבהם הוא מתמחה: אומנות, ספרות, היסטוריה, שירה ועוד. "שגרירות ישראל בתקופתי הייתה השגרירות עם הפרופיל התקשורתי הכי גבוה באיטליה", הוא מעריך.

עצות זהב למנהיגי איטליה

חצי שנה לאחר שנחת במדינת הפיצה והפסטה, בא הוריקן הקורונה וטרף את הכול. באירופה בכלל ובאיטליה בפרט גבתה הקורונה חיים של מאות אלפים והממשל עמד חסר אונים. על אף שאינו מומחה בתחומי הבריאות, הטכנולוגיה או כל מקצוע אחר שיכול לסייע למשבר הקורונה, הפך השגריר הישראלי כתובת לפניותיהם הנואשות של בכירים באיטליה שספרו את מתיאם < מדי יום. הוא מצא עצמו משיא באורח פלא עצות מקצועיות, שאיכשהו

דומה כי אין איטלקי שפגש את ד"ר דרור אידר ולא יודע בדיוק מהן עמדותיו הלאומיות והיהודיות. מי שסיים לאחרונה שלוש שנות שליחות מוצלחות כשגריר ישראל באיטליה הספיק לנהל מלחמת הסברה תקיפה בתקשורת המקומית בזמן 'שומר החומות', לרקום יחסי ידידות עם ראש הממשלה השמרנית ג'ורג'יה מלוני, וגם להעניק סיוע מציל חיים בשנות הקורונה הקטלנית, בלי להחמיץ את ההזדמנות ללמד את האיטלקים על מוסריותו של העם היהודי

הדס צורי // צילום: לירון מולדובן

"החלטתי לא לעזוב את היהודים כאן אחרי שישאל סגרה את השערים. לא ראיתי את הילדים שלי חצי שנה". הקורונה באיטליה

בשל הקורונה נדחתה תוכניתו של אידר בשנה, אולם שנה לאחר מכן הצליח השגריר הישראלי להפיק באיטליה אירוע רב רושם שציין מאה שנים לקיומה של ועידת סן רמו ומימוש הצהרת בלפור. "הטלוויזיה האיטלקית הממלכתית הפיקה את האירוע על חשבונה והוא שודר בפריים טיים, בשידור חי לכל איטליה. היו לנו כמיליון צופים. נתניהו, אשכנזי וריבלין השתתפו ואני נאמתי את הנאום המרכזי, שבו עיגנתי את מה שקרה בוועידה עם התנ"ך. אמרתי לאיטלקים שמכל המקומות בעולם ההיסטוריה בחרה בהם לארח את הדרמה התנ"כית של שיבת ציון, והכרזתי: זכיתם להשתתף בהגשמת הנבואות התנ"כיות של שיבת עם ישראל לארצו".

עימות עם השגרירה הפלשתינית

"למה המשפחה היא אויב? למה המשפחה מפחידה כל כך? כי זה מגדיר אותנו, כי זו הזהות שלנו וכל מה שמגדיר אותנו הוא האויב בשביל אלה שרוצים שלא תהיה לנו יותר זהות... אני לא יכולה להגדיר את עצמי כאיטלקייה, נוצרייה, אישה, אמא... תאהבו את זה או לא - נגן על הקודש, נגן על אלוהים ונגן על המשפחה... נעשה הכול כדי להגן על החופש שלנו".

את הדברים הללו אמרה מי שנבחרה לאחרונה להיות ראש ממשלת איטליה מטעם הימין השמרני, ג'ורג'יה מלוני. "היא אישה מצוינת ומאוד מרשימה, פוליטיקאית חכמה ומשכילה", אומר אידר. "הופתעתי כאשר ראיינו אותי בישראל בנוגע אליה והציגו אותה כראש מפלגה נאו-פשיסטית. זה כל כך מופרך שזה לא ייאמן! היו לי איתה הרבה שיחות, אנחנו מאוד מיוודים. היא שמרנית, אבל חלילה לא פשיסטית".

איך אתה מפרש את העלייה של הימין השמרני לשלטון באיטליה?

וכאמור שימש כפרשן ופובליציסט בישראל היום וכעורך מדור הדעות של העיתון. לאידר בן ושלוש בנות: אהוביה, עבריה, מהיטבאל ודריה, שנותרו בישראל בשנים שעשה באיטליה, והתראו איתו כשהגיע לביקור מולדת. הוא שומר שבת וכשרות אך אינו חובש כיפה. "הורדתי את הכיפה במהלך עבודת הדוקטורט, כשהבנתי שהכיפה היא מנהג חדש יחסית", הוא מסביר, "רציתי להיות מעורב עם העם, לא להבדיל את עצמי".

אחרי שלימד את האיטלקים כמה פרקים ביהדות, לא ויתר אידר על הזכות להרביץ בהם גם קורטוב של ציונות. שנת 2020 ציינה מאה שנים לקיומה של ועידת סן רמו באיטליה, שבה החליטו המעצמות להטיל על בריטניה את המנדט להגשים את הצהרת בלפור ולהקים בית לאומי ליהודים בארץ ישראל. ההחלטה עוגנה או בחוק הבינלאומי וכל המדינות חתמו עליו. "אמרתי לאיטלקים מעל כל במה: יש חוק בינלאומי אחד שלא השתנה, ואתם חתמתם עליו בסן רמו".

"בלילות שבת הייתי מארח בבית השגריר פוליטיקאים, אינטלקטואלים, אומנים, שגרירים, רובם לא יהודים. הם היו מגיעים לסעודת ליל שבת כהלכתה. בזמן נטילת הידיים הייתי מסביר שזה מה שנשאר לנו מבית המקדש, כשהכהנים היו צריכים לאכול תרומה בטהרה. אחר כך היינו מגישים סעודה כשרה למהדרין והם היו נוכחים לדעת כמה זה טעים"

של עם ישראל ושילב את המקורות שלנו עם הדיפלומטיה הרגילה. בכיתה ט' קיבלתי את ספר הנאומים שלו. קראתי וסימנתי שורות שרוממו אותי וחשבתי שבעתיד אני רוצה להיות כמוהו. בפני חברי הוועדה ציטטתי את דבריו של הרצוג בנוגע לרש"י הראשון בתורה: 'אני, שמתעסק במדיניות למעלה מ-20 שנה, יודע שזה המפתח גם למדיניות החוץ הישראלית - ההבנה שאנחנו נמצאים פה בזכות וחזרנו הביתה. לא מחוסר ברירה, אלא כי יש פה תהליך היסטורי ארוך ואנחנו חוזרים למקום בו התעצבנו כעם'. זו נקודה שהבאתי איתי כשגריר מדינת היהודים, שליח הציוויליזציה היהודית, והשתדלתי לשלב אותה בכל מקום".

את הזהות היהודית והציונית שלו הוא הקפיד לא להצניע במהלך תקופת השליחות, ואדרבה - להפוך אותה לבשורה לאומות העולם. "בלילות שבת הייתי מארח בבית השגריר פוליטיקאים, אינטלקטואלים, אומנים, שגרירים, רובם לא יהודים. הם היו מגיעים לסעודת ליל שבת כהלכתה". הוא היה פותח בשירת "שלוש עליכם" ו"אשת חיל", מקדש, מזמין את אורחיו לנטילת ידיים כאשר הוא מלווה את כל הסעודה בתרגום לאיטלקית. "לפני הקידוש הייתי מסביר על תפיסת הזמן ביהדות שמתחילה מהערב, ועל כך שאדם יכול לקדש את הזמן. בזמן נטילת הידיים הייתי מסביר שזה מה שנשאר לנו מבית המקדש, כשהכהנים היו צריכים לאכול תרומה בטהרה. אחר כך היינו מגישים סעודה כשרה למהדרין והם היו נוכחים לדעת כמה זה טעים".

את הנקודה היהודית שבו חווה אידר מזויות נוספת, בהיותו כהן. הייחוס הזה הביא אותו לחוויה מטלטלת בזמן שירותו באיטליה. היה זה בעקבות אסון הרכבל בעיירה סטרוזה שבצפון איטליה שהתרחש במאי 2021, כאשר הכבל נקרע וקרן הרכבל נפל. 14 מתוך 15 האנשים בקרון נהרגו ובתוכם שלושה דורות של משפחה ישראלית: עמית וטל בירן, תום - בנם בן השנתיים, וסבה וסבתה של טל. בנם איתן בן החמש שנפצע קשה היה הניצול היחיד. "למחרת האסון נסעתי לשם", הוא מספר. "פגשתי את הסבתא שהגיעה מישראל. היה איתי גם נשיא פיאמונטה ולא ידענו את נפשנו מרוב צער. לא יכולנו לומר דבר, רק להיות איתם בשעתם הקשה. ביקשתי לראות את הילד שניצל. ראיתי אותו מורדם, לאחר שעבר בדיקת MRI, ילד מתוק בן פחות משש. ליבי יצא אליו ואמרתי שאני כהן ואני רוצה לעשות לו ברכה עתיקה, ברכת כהנים. שמתי ידיים מעליו, אמרתי שיר למעלות וברכתי אותו. זה היה רגע של התרוממות רוחנית, ואלברטו, נשיא פיאמונטה, היה נרגש ונסער. כשפגשתי אותו לאחר זמן הוא אמר לי: לא אשכח לעולם איך התפללתי איתך שם".

על אף שכיום אינו חובש כיפה, ההווי הדתי - כפי שעולה מתיאוריו - אינו זר לאידר. הוא למד במדרשיית נעם ובישיבת שביחברון. ב-2003 קיבל תואר דוקטור לספרות מאוניברסיטת בר אילן. הוא לימד בבצלאל ובמכללה למדינאות יהודית,

התגלגלו והפכו לסיוע אמיתי לנוכח גל הקורונה. הוא מספר כי בשיאה של המגפה התקשרו אליו אזרחים מצפון המדינה והתחננו על נפשם. "מה יכולתי לעשות? רק לעודד אותם". אבל אז התקשר אליו נשיא לומברדיה, המחוז העשיר ביותר באיטליה, וביקש 400 מכשירי הנשמה. "אמרתי לו שאין לי מנשמים לתת, אבל כיהודי אתן לו שתי עצות טובות. ראשית שאלתי אותו מדוע לא להיעזר בנאט"ו. 'אתה נותן להם אדמה לבסיסים. בכל בית חולים שדה יש מנשמים'. שיתנו לך אותם, זה פיקוח נפש!", והנשיא הלומברדי קיבל את הרעיון בברכה. עצה נוספת שהעניק לו אידר הייתה מבוססת על תכסיס ממלחמת העולם השנייה: "אמרתי לו שכשארצות הברית רצתה להיכנס למלחמת העולם השנייה, לא היו להם מטוסים. הם התקשרו לחברת פורד ואמרו להם 'תייצרו מטוסים'. כשאנשי פורד אמרו שאינם יודעים לייצר מטוסים, ענו להם 'אז תדעו!'. בתוך שבועה חודשים היו להם אלפי מטוסים. לכן יש את מפעל המכוניות פרארי, הזכרתי לו, אני בטוח שלייצר מכוניות פרארי זה הרבה יותר מסובך מלייצר מכוניות הנשמה. התקשר לנשיא פרארי ותגיד לו שייצרו בשבילך מכוניות באופן מיידי, הצעתי לו". ואכן, עשרה ימים אחר כך הודיעו בחדשות שממשלת איטליה חתמה עם פרארי ועם פיאט על ייצור מנשמים.

אידר גילה שפרט לסיוע הומניטרי ועצות טובות, תפקיד השגריר בתקופה דרמטית שכזו באיטליה מטיל על כתפיו אחריות ושליחות לאומית יהודית שלא היה זוכה להן בקדנציה רגילה ונמונממת. "בגל השני של המגפה התקשרתי לנשיא פיאמונטה שבצפון איטליה ושאלתי במה אפשר לסייע", משחזר אידר. "הוא אמר שחסר לו כוח אדם ושצוותי הרפואה קורסים. התקשרתי לראשי המרכז הרפואי שיבא וארגנו משלחת של צוותי רפואה. בחנוכה הם הגיעו, מלאכים ומלאכיות בלבן, רופאים ואחיות שהגיעו לסייע בהתנדבות. זה היה קידוש השם גדול", הוא אומר בעיניים נוצצות. "האיטלקים שאלו אותי: למה עשיתם את זה? אמרתי שאנחנו מדינות אחיות ויש בינינו שיתוף פעולה, והוספתי שישאלו את מדינת היהודים ובשבילנו לעזור לאיטליה זה צו קטגורי תנ"כי".

הוא לא הסתפק בתורה שבעל פה, וציטט להם את הפסוק מספר ויקרא "לא תעמוד על דם רעך": "הסברתי לאיטלקים את הדיון התלמודי בפסוק, כשאני דורש אותו על יחסים בין אומות. הם ציטטו את דבריו בלי סוף בכלי התקשורת. הבנתי אז שהמסורת שלנו היא נשק עוצמתי, כי היא חוכמתכם ובינתכם לעיני העמים". אמרתי להם שאנחנו לא עם הספר אלא עם הספרים, מכיוון שבמשך אלפי שנות קיומנו הקמנו גורד שחקים טקסטואלי ששום אומה לא העמידה כמותו".

ההשראה התחילה בכיתה ט'

הנקודה היהודית, מספר אידר, לא באה לידי ביטוי אצלו באופן ספונטני לנוכח האירועים הקשים במדינה. מבחינתו היה מדובר במוטו שהנחה את שליחותו מרגע שעלתה האפשרות שימונה לתפקיד דיפלומטי. "לפני מינויי הייתי צריך לדבר בפני ועדת בכירים לצורך אישור המינוי", הוא מספר. "אמרתי שם שמי שמהווה בשבילי השראה לתפקיד הוא ד"ר הרב יעקב הרצוג ז"ל, הדוד של נשיא המדינה. הוא היה המזכיר של בן גוריון, האחראי על כל המקומות הקדושים ועל הדיאלוג עם הוותיקן והיה גם שגריר בקנדה. בעיניי הוא גם היה דובר מזהיר

צילום: שאטרסטוק

אתם צריכים לחזור למסורת. זו אירוניה שצריך לבוא יהודי מארץ ישראל ולהגיד לכם שכדי לשרוד אתם צריכים להיות נוצרים טובים", הוא צוחק.

כשגריר הוא פעל גם כדי לקדם את שיתופי הפעולה הכלכליים בין ישראל לאיטליה. "במאי עשינו ועידה גדולה לחקלאות. הבאנו עשרות חברות הייטק ישראליות ואיטלקיות ועשרות עיתונאים מכל כלי התקשורת. זה היה אחרי שהתחילה מלחמת רוסיה-אוקראינה והתחיל משבר המזון. עשרות כלי תקשורת דיברו על ישראל כפתרון לאיטליה מבחינת מזון וחקלאות". האירוע זימן מאות מפגשים בין חברות איטלקיות וישראליות ועשה רעש גדול באיטליה. "חשוב שאנשי עסקים ישראלים ידעו שבאיטליה יש המון אפשרויות עסקיות בתחומים רבים". בתקופתו של אידר כשגריר עלה מאזן הסחר של ישראל עם איטליה ביותר מ-44 אחוזים.

מול מה שנראה כאידיליות שהצליח אידר ליצור בתקופת כהונתו, היה עליו במקביל לנהל גם מלחמות הסברה קשות לנוכח האנטי האירופי המפורסם נגד ישראל. כך, גם כשנחת כאן לביקור מולדת, מצא עצמו במוקד של פעילות הסברה דיפלומטית. "בזמן מבצע שומר חומות הגעתי לארץ לחתונה. מבחינתי הייתי במילואים: הבאתי את כל התקשורת האיטלקית לכאן, עשינו שידורים חיים וראיונות בכלי התקשורת המרכזיים וגם ארגנו ברומא הפגנת תמיכה בישראל. באותה עת הגיע לאיטליה שר החוץ האיראני. פרסמתי פוסט שנהיה ויראלי והאשמתי אותו במימון המלחמה. התעמתתי גם עם השגרירה הפלשתינית בתוכנית הפוליטית הכי נצפית באיטליה. היא אמרה כל הזמן 'טבח'. שאלתי אותה למה היא מדברת מרמאללה ולא מעזה, וכשהיא שאלה מה זה משנה, עניתי שהעזתים לא מכירים בה. 'חמאס הרג את השוטרים שלכם, את לא מייצגת אותם! למה את מדברת בשמם? הרי אם היית חיה בעזה, כאישה היו שוללים ממך את הזכויות וכנוצרייה היו רודפים אותך!'. כשחזרתי לאיטליה אמרו לי

"לאחר מלחמות העולם וכשהתבררו ממדי הזוועה של הפשיזם והלאומנות, האליטה האירופית עבדה קשה מאוד כדי לקעקע דווקא את הרעיון הלאומי הבריאי, שמבחינתם הוא זה שהוביל ללאומנות ולפשיזם". הוא סבור שכיום אירופה איבדה שני יסודות מרכזיים בזהותה: המסורת והרעיון הלאומי. "הם ניצבים מול גל הגירה שחלקים ממנו לא רוצים להתערות בתרבות המערבית. בלי המסורת והרעיון הלאומי אין להם איך להתגונן. מלוני והימין השמרני רוצים להחזיר לאירופה את המרכיבים הללו של זהותה, לא במובן של שנאת זרים אלא בצורה הבריאה". לדבריו, איטליה אינה דומיננטית באיחוד האירופי ונגררת אחרי צרפת ומדינות נוספות. "מלוני רוצה להחזיר לאיטליה את מעמדה. בישראל משפחה ממוצעת כוללת ארבעה ילדים, בעוד באיטליה משפחה עם שני ילדים נחשבת גדולה ורבים כלל לא מביאים לעולם ילדים. הרבה פעמים אמרתי להם: 'אתם לא יולדים ילדים'.

"בזמן מבצע 'שומר החומות' הגעתי לארץ לחתונה. מבחינתי הייתי במילואים: הבאתי את כל התקשורת האיטלקית לכאן, עשינו שידורים חיים וראיונות בכלי התקשורת המרכזיים וגם ארגנו ברומא הפגנת תמיכה בישראל. באותה עת הגיע לאיטליה שר החוץ האיראני. פרסמתי פוסט שנהיה ויראלי והאשמתי אותו במימון המלחמה. כשחזרתי לאיטליה אמרו לי שמעולם לא היה סיקור חיובי כל כך של ישראל במבצע צבאי"

שמעולם לא היה סיקור חיובי כל כך של ישראל במבצע צבאי".

כשיש באו"ם הצבעות נגד ישראל, איטליה תמיד מצביעה נגדנו או נמנעת. מדוע?

"משרד החוץ האיטלקי חי עדיין בשנות ה-80", הוא אומר. "בכל שאר התחומים - בריאות, סייבר, חקלאות - יש בינינו שיתוף פעולה אינטימי, מלבד במוסדות האו"ם שבהם יש בכל שנה כעשרים החלטות אנטי-ישראליות. תרגמנו את אמנות חמאס לאיטלקית ואמרתי להם שבאמנה הזאת יש שני עקרונות: מחויבות טוטאלית להשמדת ישראל ולהרג יהודים באשר הם. הוספתי שכהיסטוריון אני מכיר רק מסמך אחד כזה והוא נכתב בגרמנית לפני מאה שנה". אידר ניסה לשכנע את איטליה להצביע נגד הקמת ועדת חקירה לפשעי מלחמה נגד ישראל. "התקשרתי לעוזר שר החוץ האיטלקי ואמרתי לו: 'אתם יודעים שזה שקר! אתה יודע שרבע מהטילים שנפלו שם הם שלהם. תצביעו נגדם כעמדה מוסרית'". אך מאמציו לא הועילו והאיטלקים נמנעו.

"מבחינתי זה היה הקש ששבר את גב הגמל. יצאתי לתקשורת ואמרתי שמשמעות ההימנעות היא שמבחינתם ישראל וחמאס הם אותו הדבר. ראש ועדת החוץ בסנאט אמר לי: 'לא תמכתי בישראל ולא בחמאס. אני נגד אלימות'. אמרתי לו: 'זואו, יפה! אצלנו היהודים במוצאי שבת אנחנו מברכים את ה' שנתן לנו את הבינה להבחין בין אור לחושך ובין טוב לרע. אם אתה לא מבחין בין מדינה דמוקרטית ושוחרת שלום ובין ארגון נאצי, זו בעיה מוסרית שלך. אני משער שלו חיית במלחמת העולם השנייה לא היית תומך בבריטניה. לא היית תומך גם בגרמניה הנאצית. היית נגד אלימות". בדיוק באותו זמן מטוס F-35 של ישראל עזב את ישראל לראשונה כדי לעשות תרגיל עם מטוסי F-35 של איטליה. אמרתי להם: נתנו לכם את הניסיון המבצעי שלנו! אם אנחנו פושעי מלחמה אז למה אתם משתפים איתנו פעולה?"

לפיד קטע את הכהונה

הייתה לך כהונה מאוד מוצלחת כשגריר. מדוע היא לא הוארכה?

"כי מי שמינה אותי זה נתניהו", הוא אומר בכנות. "באחד מביקוריי בארץ, יאיר לפיד לקח אותי הצידה ואמר שמבחינתו זה לא הגיוני להאריך כהונה של שגריר שמונה על ידי הממשלה הקודמת".

אתה מסכים לזה?

"לא. היה בינינו דיבור בנושא. הוא ראה שהכהונה שלי מוצלחת מאוד ותורמת למדינה ובכל זאת החליט שלא להמשיך אותה, מטעמים פוליטיים".

זה צינור אותך?

"התאכזבתי, כי הרגשתי שלא השלמתי מהלכים חשובים כמו התמיכה האיטלקית בישראל באו"ם והעברת השגרירות האיטלקית לירושלים. עכשיו החברים שלי יושבים בממשלת איטליה ויכולתי להביא הישגים לישראל. מצד שני, אלה כללי המשחק הפוליטיים.

כחמינו אמרו שאפילו ריש גרגותא מתמנה מן שמיא. קיבלתי זכות לייצג את עמנו, מורשתנו ומולדתנו למשך שלוש שנים ואני מודה לה' על כך".

איך אתה רואה את המשבר במשרד החוץ, עיצומי העובדים ועוד?

"עובדי משרד החוץ הם עובדי המדינה הכי מוכים. האוצר לקח כמעט את כל זכויותיהם ובשנה האחרונה על אחת כמה וכמה. אספר לך משהו שרק עליו ראוי לצאת למאבק: הנשק של הדיפלומט הוא השפה, אבל את רוב שיעורי השפה למדתי על חשבוני. בתחילה קיבלתי שיעורים על חשבון המדינה, אבל אחרי זמן קצר אמרו לי שנגמרה מכסת השיעורים. בעיניי זה כמו לומר לחילי שנגמרה לו מכסת הכדורים. לאחר שהתחננתי, אישרו לי עוד 30 שיעורים בלבד. כתבתי ללפיד וביקשתי שייתנו לי שיעורים כדי ללמוד כראוי את השפה, הרי אני מייצג את ישראל! זה לא עזר. בנוסף לכך, משרד האוצר מחייב את עובדי משרד החוץ לשלם מס על שיעורי השפה שהם לוקחים. זו שערורייה. אלה אנשים שנמצאים בחזית ועובדים בתת-תנאים. במשך שלוש שנים קיבלתי רק פעם אחת כרטיסי טיסה לילדיי. איזו קטנוניות הייתה כלפינו, עבדנו כמעט בלי תקציבים".

מה עמדתך בנוגע להתערערות היחסים בין ישראל למדינות כמו פולין ואוסטרליה?

בנוגע למדיניות החוץ הוא מביע ביקורת זהירה: "לא היינו צריכים להגיע למצב שבו אוסטרליה מודיעה שאינה מכירה בירושלים כבירת ישראל. היו על כך התראות וזה יכול היה להימנע. גם את הסכסוך עם פולין לא אהבתי. לפיד רצה להתקרב למדינות השמאליות בעוד נתניהו ידע לגייס גם מדינות שבהן שולטות מפלגות ימין וליצור לטובתנו סדק באחידות האירופית".

אתה חושש לעתידה של מדינת ישראל מבחינה שלטונית ודמוקרטית?

"הדמוקרטיה אינה רנטית לנו, ולכן לדעתי אין סכנה לדמוקרטיה. מייסד אומתנו התווכח עם אלוקים על גורל סדום, אין לנו בעיה להתווכח עם כל אוטוריטה. בעיניי יש יסוד בריא מאוד בציבור הישראלי. כוח שרירותנו בהיסטוריה הוא הוויכוח על הזהות שלנו, צריך לראות את עומק התהליך שאנחנו בתוכו. רבים ממאמריי הסתיימו במילים סבלנות ואמונה. באיטליה אמרתי שעם שעבר את השואה הוא עם נצח. אף עם לא היה שורד דבר כזה. תראי על מה התגברנו".

"שגרירות ישראל בתקופתי הייתה השגרירות עם הפרופיל התקשורתי הכי גבוה באיטליה". אידר בוועידת החקלאות שיזם באיטליה

צילום: פרדי ברמי

התחלה// נולד לפני 52 שנה בקייפטאון שבדרום אפריקה, הקטן מתוך שלושה בנים. כשהיה בן שנה עלתה משפחתו ארצה.

אבא// ג'ק־יעקב, בן 84. "אבא היה מראשי המשק הכלכלי בארץ. הוא כיהן כסמנכ"ל הבנק הבינלאומי, כסמנכ"ל בנק לאומי ועוד. איש חכם, מוכשר וענו. יצא לפנסיה מוקדמת ומאז יושב ולומד תורה. אני זוכה ללמוד איתו בחברותא בקביעות. אבא הוא אישיות מעוררת השראה".

אמא// שלי, בת 82. "אמא מסורה. בילדותנו היא הייתה תמיד שם בשבילנו. אוהבת ומפנקת עד הסוף. כשגדלנו התחילה לעבוד כמזכירה רפואית. אין יום שאני לא מדבר איתה".

בית ציוני// שני הוריו ילידי דרום אפריקה. "הבית היה דתי וציוני". בעקבות עבודה שהוצעה לאביו בישראל הם ארזו מזוודה, עלו ארצה וקבעו את ביתם בפתח תקווה.

מגמגם// עד גיל שלוש לא דיבר. אחר כך הצליח לבטא מילים בודדות בלבד ובילדותו התמודד עם גמגום כבד. "זאת התמודדות לא פשוטה לילד. לא הייתי מסוגל לדבר. ואם כבר אזרתי אומץ לענות תשובה לפני הכיתה, אז יצא גמגום מביך או מילים שלא התכוונתי לומר". הוריו המודאגים לקחו אותו לשלל טיפולים אצל קלינאי תקשורת, פסיכולוג ומטפלים נוספים.

מתקשה// למד בכיתות ז'-ח' במכינה בכפר סבא. "לא מצאתי את מקומי. הייתי מסתבך כל הזמן. היום בטח היו מאבחנים אותי עם הפרעות קשב וריכוז, אבל בזמנו התייחסו אליי כתלמיד בעייתי".

מספיק בקושי// "לא הסתדרתי בבית הספר, לא הרגשתי אהוב על ידי המורים ולא הצלחתי בלימודים. התעודות שלי היו תמיד על הפנים. יום חלוקת התעודות היה בשבילי יום עצוב".

ההצלה// תנועת הנוער עזרא, סניף כפר גנים בפתח תקווה. היה מדריך נערץ. "נקודת העוצמה שלי והכוח שלי נבעו משם. זה הציל לי את החיים. היו לי מדריכים מצוינים וחברים מדהימים ובהמשך - ההדרכה".

גם משה גמגם// כשהציעו לו לצאת להדרכה הוא אמר בחשש שהוא מגמגם. "המדריך שלי ענה בפשטות: 'מה הבעיה? גם משה רבנו גמגם!'. המשפט הזה מלווה אותי עד היום. נכנסתי להדרכה בחופש הגדול של כיתה ט' ומאז הדרכתי עד גיל 18. זה מילא אותי במשמעות וערך".

להאמין// בתיכון למד בישיבת נתיב מאיר. "היה לי מאוד קשה שם. לא נכחתי בשיעורים בכלל, הייתי מטייל המון. המורים זלזלו ביכולות שלי ולא האמינו בי". אבל היה מחנך אחד זכור לטוב. "הרב אביחי קצין מילא מקום לתקופה קצרה והוא ראה אותי. פעם ראשונה שמורה התייחס אליי, שוחח איתי. עד היום אני מכיר לו טובה על כך".

למרות הכול, מצליח// בסוף כיתה י' הועף מהישיבה. "ישיבתי בבית. לא התקבלתי לאף ישיבה תיכונית. אמא הודיעה לי: 'לא משנה מה - אתה עושה בגרורות', וכך היה. לראשונה בחיי למדתי ברצינות. השלמתי בגרורות לבד, ובניגוד לתחזיות הקודרות של המורים שלי הציונים היו מצוינים. במתמטיקה קיבלתי 100, בגמרא 90. מאז אני שומר את התעודה הנוראה מכיתה י' שמלאה בנכשלים ומזכירה לי להאמין בכל תלמיד".

הרב דני ווינט

52

נשוי למינה, אב לתשעה וסב לנכדים

תושב עתניאל

ראש מכון 'גמרא סדורה'

מהפכה בלימוד// עם השנים הוציא לאור את 'גמרא סדורה' - גמרא מנוקדת ומחולקת לסוגיות ולפסקאות, על מנת להקל על ההבנה והשינון. החל משנת תש"פ ראו אור במסגרת הסדרה כל מסכתות התלמוד הבבלי, ומאז מתפרסמות עוד ועוד מסכתות בתלמוד הירושלמי, בשאיפה להשלים את כולו. "היו שהתנגדו למיזם וחששו משינויים ופיתוחים, אבל היום מבינים שמדובר במהפכה שמסייעת ודוחפת דווקא ללימוד גמרא איכותי".

גמרא לכול// המיזם זכה להסכמות מגדולי הרבנים בציונות הדתית והחרדית, בהם הרב יעקב אריאל, הרב חיים דרוקמן ואף הרב חיים קנייבסקי זצ"ל. 'גמרא סדורה' הודפסה בהתאם לתוכניות הלימוד של בתי הספר של החינוך הממלכתי־דתי והחינוך העצמאי. "נכון להיום לומדים בעזרת המהדורה יותר מ־14,000 תלמידים בישיבות הסדר, מכינות, ישיבות תיכוניות, אולפנות, חטיבות ביניים, בתי ספר יסודיים ועוד".

כל אחד יכול// "האחריות שלנו היא ללמד את התלמידים נכון ולהגיש להם נכון את הלימוד. גמרא סדורה היא לתלמידים מצטיינים, כדי שיוכלו להצטיין הרבה יותר. סינתי המון קשיים ומסיחי דעת כדי לאפשר לימוד בעומק הסוגיה. ומאידך גיסא, מדובר במהדורה הכי

השיעור היה לי ברור. אמרתי לעצמי: 'וואו, אני יכול לעשות אותו דבר בגמרא'".

עולם חדש// ומרעיון למעשה. "העתקתי את הגמרא בכתב יד וסידרתי לפי פסקאות כדי שיהיה לי מובן. פתאום התחלתי להבין את הגמרא. הרגשתי שעולם חדש נפתח בפניי. הרב עולמי עזר לי להבשיל עם הרעיון. התחלתי לעשות את החלוקה במחשב בצורה יותר שיטתית ומובנית".

האתגר// "הבנתי שכמו שלי לימוד הגמרא היה קשה, כך לעוד רבים. זה מלווה באתגרים לא קטנים, כמו לימוד בשפה זרה, חוסר בסימני פיסוק וניקוד, מהלכים ארוכים, קושי בהבחנה בין סוגיות ובין מקורות. הדור הצעיר רגיל לוויזואליה ברמה גבוהה ודווקא הגמרא עומדת בבלוקים צפופים ולא קריאים. הגיע הזמן לא להסתמך רק על מהפכת הדפוס, שנחשבה להמצאה אדירה לפני חמש מאות שנה".

הפתרון// "המטרה שלי היא לשפר את הלימוד, לעודד הבנה טובה יותר בסוגיה הנלמדת וליצור גמרא ידידותית יותר ללומד. הסדר הזה בפסקאות נותן כלים שאמורים לסייע להבנה מהירה ויסודית יותר של הסוגיה. אני חייב להדגיש שאין המטרה לוותר על עמל הלימוד, אלא לתעל את העמל להבנה ולעומקים חדשים".

למרכז// בגיל 17, לאחר שסיים להשלים בגרורות, חבש את ספסלי ישיבת מרכז הרב במשך שלוש שנים. "מרכז הרב היה בית רוחני בשבילי. למדתי והתפתחתי, אבל בלימוד הגמרא התקשייתי".

מכירים// בגיל 19 נישא לקומונרית בסניף. "הייתי מגיע פה ושם לעזרא לבקר את החניכים שלי וכך הכרנו. ברגע שהתחננו - הפסקתי לגמגם".

החצי השני// מינה (52), הייתה מנהלת בתי ספר וכיום מנחת מנהלות מטעם משרד החינוך. "גדלנו יחד. מינה אפשרה לי תמיד לצמוח ולגדול ולאורך השנים עמדה לצידו. שותפת אמת".

הנחת// תשעה. הבת הבכורה אמונה (32), הרב יהודה־עוז (30), בניה (28), עמיעד (26), עקיבא (25), אהרן (23), צפניה (21), רננה (17) ואחרון חביב ידידה, בן 15. יש גם נכדים. "החבורה הזאת היא בעלת עוצמה אדירה".

הפלא// ממרכז הרב עבר לישיבה בעתניאל, שם למד חברותא עם הרב עמי עולמי הי"ד. "כל השנים למדתי גמרא, אבל זה היה לא קל. יום אחד השתתפתי בשיעור תנ"ך וחילקו דף מקורות עם צילום פרק מתנ"ך לעם, שם הפרק מחולק לפסקאות ולשורות קצרות בעלות משמעות.

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

חבלי אהבה

המקום שלה בתוך התהליך, ובסוף מתקיימת הרמת כוסית לחיים ומוענקת מתנה לאם.

אז זהו - החלטתי שבחנות הבאות שלנו אני חוגגת את הפרידה. אולי באמת זה יאפשר לי להתאפר כאחת הנשים מבלי לחשוש שיימרח שובל צבעוני לאורך לחיי, ואוכל לעמוד בארשת מכובדת כמו המחנות שלי ליד כיסא הכלה, במקום להיות היללנית אדומת האף שאני מגלמת בחופת הבן או הבת שוב ושוב.

מובן שגם אחרי החתונה אנחנו קשורים לילדינו. לפעמים הקשר אף מתהדק, במיוחד אצל בחורי ישיבה שכבר שנים מגיעים הביתה רק לעיתים רחוקות, אבל כזוג צעיר פוקדים את הבית יותר. ובכל אופן, אנחנו נתגעגע ותמיד נביט במבט נוסטלגי על הימים שבהם הקשר היה הדוק יותר. לפעמים נדמיין חבל דמיוני שיהדק את הקשר הזה בעבורנו.

קשר משפחתי. חברתי סיפרה לי סיפור משעשע בנושא של קשירת הילדים ושמירה על הגזלים בשטח. בקיץ האחרון היא הזמינה את הנכדים ליומיים של כיף על יד הכנרת. זה היה נפלא, הסבים והנכדים (גילאי 4-15) נהנו מאוד זה עם זה וכולם יחד. לקראת הלילה הם בנו להם אוהל גדול מסדינים שהביאו איתם והתארגנו לשינה. הנכדים הקטנים נרדמו ראשונים, עייפים ושבעים ומאושרים, והסבא והסבתא ישבו עם הנכדים הגדולים יותר וסיפרו חוויות מימי אנו באנו. היה נפלא. בשעה מאוחרת גם הם פנו לישון, אבל אז אמר אחד הנכדים הגדולים והאחראים: "מה יהיה אם הקטנים יקומו לפני שנתעורר והם ילכו לבד לכיוון המים? זה ממש מסוכן". הציע אחד שהם ישאירו תורן ער כל הלילה, אבל לבסוף התקבלה הצעתו של נכד אחר: כל אחד מהנכדים הגדולים קשר רגל אחת של נכד קטן אל היד שלו, כך שכאשר הנכד יתעורר הוא יעיר גם את ה"שומר" שלו, וכך היה. כל הנכדים הקטנים התעוררו בבוקר כשהם קשורים לבן דוד מבוגר יותר, ואחרי ההפתעה הראשונה והיקיצה המוקדמת השתחררו כולם מהחבלים והתארגנו יחד לטבילה מאובטחת לפני התפילה.

לא עוזבים את הגארטל. וסיפור דומה סיפר לי בני ממש לאחרונה, הפעם מחול המועד סוכות. הדרכים אל העיר העתיקה בירושלים ואל הכותל המערבי היו גדושות אדם. והנה בתוך ההמון ראה הבן מחזה מרגש וחמוד: מלמד בתלמוד תורה חסידי ירושלמי הלך עם תלמידיו בני העשר בערך, כעשרים במספר, לכיוון הכותל, וכדי שהם לא ילכו לאיבוד הוא הסיר את הגארטל שלו, וכל אחד מהתלמידים החזיק בנקודה אחת של הגארטל, תוך שהוא מזהיר אותם: "בשום אופן לא לעזוב את הגארטל!" וכך, בשירת "ולירושלים עירך ברחמים תשוב" בהברה חסידית מודגשת, התקדמה כל הכיתה אחרי הרב'ה שלה לכיוון הכותל, כששמחת הביקור המשותף פורצת מכל הכיוונים ומדביקה גם את כל הסובבים אותם.

נדמה לי שהדבר שהכי קושר את ילדינו אלינו הוא דור ההמשך. ואם במקרה הסבתא היא רופאה - בכלל יהיו תמיד סיבות למסיבות. "עלה החום, מה את אומרת, אמא?" "זה פריקה או שבר?" "הוא לא עולה במשקל. האחות בטיפת חלב לחוצה. מה דעתך, אמא?" לפחות יש משהו שהרווחתי אני וגם הם מהמקצוע התובעני שבחרתי... ●

איור: עדי דוד

בחתונות האחרונות, משבגרנו והחכמנו, בעלי ואני נוהגים לעשות מעין טקס פרטי קצר לאחר החופה, כדי לעבד את מובילה אותנו כהורים למקום אחר מול ילדינו. לפעמים יש קושי להיפרד, ואפילו קצת עצב על הקן המתרוקן (גם אם נשארו עוד שמונה ילדים בבית, זה כבר לא יהיה אותו דבר). ואולי זאת גם הנקודה שבה אנו עורכים חשבון נפש על ההורות שלנו - למרות שהיא לא נגמרת בערב החתונה. כל אלה טבולים בהתרגשות ובשמחה העילאיים סביב האירוע החגיגי.

לאחרונה סיפרה לי חברה על טקס פרידה לאם הכלה או החתן שעושות חברותיה - כחלק משיתוף פעולה בין 'גלויה' ובין יוזמת 'ניגון נשים'. טקס 'שמחת האם' שם במרכז את אם החתן או הכלה, ומעניק לה לערב אחד את תשומת הלב הנדרשת. קובעים תאריך ורשימת מוזמנות מתוך חברות וקרובות משפחה, ונערכים מראש לטקס שנערך בביתה של אחת החברות. מרכז האירוע הוא הברכות של המשתתפות, בשילוב שירים ופרקי תפילה. לקראת הסוף המנחה מזמינה את האם לספר על הבן או הבת, על הזוג, על האימהות, על הרגשות לקראת החתונה, על

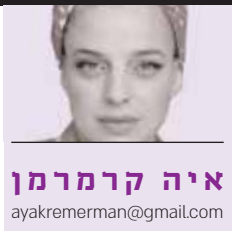
זה לא כל כך נעים לראות גן. שלושה כוכבים מתנוצצים בשמיים. אני נאחזת בשולי גלימתה של השבת היוצאת. כמה זה עצוב. אני יודעת שאנחנו צפויות להיפגש שוב בעזרת ה' בעוד פחות משישה ימים, אבל הפרידות קשות לי. ויש המון פרידות בחיים. הפרידה מהרחם החמים, מהמוצץ, מהטיטול, מהמראה הילדותי כאשר הופך בן השלוש בטקס החלאקה לילד גדול עם פאות וכיפה וציצית, ויש פרידה מהגן, וכך ממשיכות הפרידות במהלך החיים על זו הדרך.

כשזכיתי סוף סוף ללוות את הילדה העשירית שלנו לגן (עד אז, כל הצעדים שלי באשמורת הבוקר הובילו לשערי צדק), הייתה לי סיבה למסיבה. הכנתי את הילדה למפגש עם הילדים האחרים ועם הגננת. עשינו סיבובים ליד הגן שהיה סמוך לביתנו. רציתי לרכך לה את הנחיתה. ציפיתי לדמעות. היה לי ברור שהיא תידבק לחצאית שלי, ודמיינתי איך אנתק אותה בהדרגתיות ובעדיניות. אבל היא נכנסה לגן בצעדים קלילים, ותוך שניות ממש שחררה לי את היד ואמרה בנפנוף כף ידה הקטנה "שלום, אמא". ואז התחילו הדמעות. לא שלה, שלי. הגננת הצדיקה קלטה זאת ונתנה לי לשבת ולצפות בה. המשכתי בכך במשך חודש, עד שנגמלתי מההתרגשות של ליווי הילדה שלי לגן, כמו אמא רגילה. וזה קרה לי איתה פעם נוספת: את הילדה הזאת ליוויתי לאחר שנים באחת הילדות שלה, שהייתה ארוכה ומייגעת במיוחד לשתינו. פתאום הופיעה אישה מאירת פנים שביקשה להעניק לבתי טיפול של הרפיה. בתי שיתפה פעולה, ובסוף הטיפול קרצה אליי בעיניה הכחולות הגדולות ושאלה: "אמא, עכשיו את רגועה יותר?"

גם לאם הכלה מגיעה מסיבה. אצלי זה ממשיך לאורך כל תחנות החיים. בציאה של אחד הילדים לאולפנה או ליישיבה, בטקסי סיום ובימי הולדת. ואולי הבולט ביותר הוא בחתונות. מזמן הגעתי למסקנה שהאיפור לעולם לא יהיה עמיד מספיק - כי הדמעות רק ממתונות בשער, וכשמתנגנת המוזיקה של יציאת החתן אל הכלה הסכר נפתח, והן מתפרצות ללא מעצור. אגב, האם שמתם לב שמנגינות החופה הן נוגות, בסולם מינורי? נראה לי שהסיבה היא שידד עם כל השמחה, יש פה גם פרידה.

בחתונות האחרונות, משבגרנו והחכמנו, בעלי ואני נוהגים לעשות מעין טקס פרטי קצר לאחר החופה, כדי לעבד את הפרידה יחד. זה טבעי, לא? החתונה מובילה אותנו כהורים למקום אחר מול ילדינו. לפעמים יש קושי להיפרד, ואפילו קצת עצב על הקן המתרוקן (גם אם נשארו עוד שמונה ילדים בבית, זה כבר לא יהיה אותו דבר). ואולי זאת גם הנקודה שבה אנו עורכים חשבון נפש על ההורות שלנו - למרות שהיא לא נגמרת בערב החתונה. כל אלה טבולים בהתרגשות ובשמחה העילאיים סביב האירוע החגיגי.

לאחרונה סיפרה לי חברה על טקס פרידה לאם הכלה או החתן שעושות חברותיה - כחלק משיתוף פעולה בין 'גלויה' ובין יוזמת 'ניגון נשים'. טקס 'שמחת האם' שם במרכז את אם החתן או הכלה, ומעניק לה לערב אחד את תשומת הלב הנדרשת. קובעים תאריך ורשימת מוזמנות מתוך חברות וקרובות משפחה, ונערכים מראש לטקס שנערך בביתה של אחת החברות. מרכז האירוע הוא הברכות של המשתתפות, בשילוב שירים ופרקי תפילה. לקראת הסוף המנחה מזמינה את האם לספר על הבן או הבת, על הזוג, על האימהות, על הרגשות לקראת החתונה, על

איה קרמרמן
ayakremerman@gmail.com

אנחנו לא סוג ב'

כשאיל ברקוביץ' מדבר בגזענות נגד חרדים, הבעיה שלי אינה איתו אלא עם מגזר שלם של שומרי מצוות שהתרגל להיות שק חבטות וכשוט לא להגיב

לאנטישמיות: "תפיסה מסוימת על יהודים שעשויה להתבטא בשנאה. ביטויים פיזיים ורטוריים של אנטישמיות מכוונים כלפי יהודים, כלפי רכושם וכלפי מוסדות קהילתיים ומוסדות דת יהודיים" (אתר יד ושם). גם מתאים?

האמת היא שכל זה בכלל לא קשור לפוליטיקה אלא לתרבות הדיבור, לשמירה על כבוד הזולת ול"ואהבת לרעך כמוך". הייתי מצפה שאנשים משני צידי המתרס אשר חפצים לשמור על חיים משותפים וכבוד הדדי היו נעמדים על רגליהם האחוריות, מתנגדים וזועקים לשמור דבריו הגזעניים של ברקוביץ'. הייתי מצפה לשמוע גם את קולם של מי שטוענים שהשקפת עולמם מכילה את כולם. הייתי רוצה לראות את כולנו עומדים כאחד ומקיאם אמירות כאלה, מכים על השולחנות עד ש'קשת' יבינו שדרך ארץ קודמת לרייטינג. אני לא משווה בין קניה ווסט לאייל ברקוביץ'. אני משווה בין התגובה האמריקנית החריפה לתגובתנו הרפה והעלובה. יודעים למה אין לעם ישראל אפילו את הצורך והשכל הישר להרחיק מעצמו את דברי השנאה? למה אף אחד לא מעמיד פני מזועזע לנוכח מילים דוחות שנאמרו קבל עם ורייטינג? בגללנו. אנחנו מאפשרים זאת בשתיקה. מגור חובשי הכיפות, מהלייטים ביותר ועד לעוטי השטריימלים, רגיל לפוזיציות שק החבטות. אף אחד כבר לא מתרגש ששוב מאשימים אותנו בכל בעיות המדינה לדורותיה. זו כבר מסורת, אז אנחנו שותקים. תארו לכם שמישהו בתקשורת היה מדבר ככה על להט"בים, ערבים, דרוזים, אתיופים או מזרחיים? הוא היה חוטף אש מכל ציין טוויטר ישראלי מצוי. אבל עלינו? יאללה, תנו לנו בראש. למה עלינו מותר לדבר ככה? כי התרגלנו לומר "משיב הרוח ומוריד הגשם" כשיוקיים עלינו.

רמת השרון כמשל

גרתי בעיר הפלורליסטית כשבע שנים, והילדים שלי התחנכו במוסדות הדתיים בעיר. פעם אחר פעם הודעזעתי לגלות את האיפה ואיפה שנהגו בנו. בין אם זה במערכת החינוך, שלא הסתירה את חוסר שביעות הרצון מהשינוי הדמוגרפי בעיר. בין אם זה בהתעמרות של העירייה, כמו בסירובם שנקיים את מצעד יום ירושלים בחצות העיר. אה, כן, גם השכנים התנכלו לנו. נאורים, אפס.

ברעננה הסיפור היה דומה. בעוד הילדים שלי למדו בתנאים פיזיים שמזכירים לולי תרגולות, נטען שאין לעירייה כסף לשיפוץ בית הספר. שלושה רחובות משם שופצה חצר בית ספר ממלכתי במיליון וחצי שקלים. לאורך כל אותן שנים נחרדתי מהראייה המערכתית שלפיה חובשי כיפות הם אזרחים סוג ב'. "זה בסדר, הם מסתדרים ככה. לא טוב להם? שיעברו לבני ברק". אבל לא פחות הודעזעתי מחובשי הכיפות, חבריי, אנשי הקהילה הדתית בעיר שקיבלו בשוויון נפש מלכתחילה ובדיעבד את האפליה מהמערכות שהם משלמים להן מיסים, כמו כולם.

אחד הדברים הקשים בחזרה בתשובה היה הידיעה שאני מכניסה את עצמי במו ידיי למגזר סוג ב' או ג'. בעוד שבתוכי נלחמתי להיות גאה בכיסוי הראש, אני מכירה אנשים שמצניעים את סממני הדת שלהם, משל הם חיים בארץ עוינת ליהודים. אז לכם, אחיי חובשי הכיפות, הקטנות, הגדולות, הצבעוניות והקטיפתיות - תפסיקו להחביא את היהדות שלכם. תפסיקו להתנצל על כך שאתם אנשי אמונה, שבדמכם זורמת הידיעה שמשה אמת ותורתו אמת. שאתם לא עונים לטלפון בשבת. שאתן הולכות למקווה. שאתן בוחרות לא לשבת ליד גבר. שאתם מבקשים שהאוכל במסיבה במשרד יהיה כשר. תפסיקו לספוג בשקט דברי בלע ואפליה ותחדלו מלקבל בפליאה את מה שמגיע לכם. אנחנו לא סוג ב' וכל מה שניתן לנו לא בחדס וברחמים ניתן. הסתרת היהדות שלנו, כמנהג יהודי הגולה, היא לא הפתרון - היא הבעיה. ●

תפסיקו להסתיר את היהדות שלכם. תפסיקו להתנצל שאתם אנשי אמונה, שבדמכם זורמת הידיעה שמשה אמת ותורתו אמת. שאתם לא עונים לטלפון בשבת. שאתן הולכות למקווה. שאתן בוחרות לא לשבת ליד גבר. שאתם מבקשים שהאוכל במסיבה במשרד יהיה כשר. תפסיקו לספוג בשקט דברי בלע ואפליה ותחדלו מלקבל בפליאה את מה שמגיע לכם

הטור הזה הוא טור על-זמני. הוא היה רלוונטי לפני שמונים שנה, לפני חודש, וכנראה ימשיך להיות רלוונטי עוד שנים רבות. הסיפור אותו סיפור, מילות השנאה יהיו אותן מילים. רק הפנים יתחלפו. במילה אחת: אנטישמיות.

לפני כחודש הזמר קניה ווסט העלה פוסט עם ריח חריף של אנטישמיות ובו הוא איים להרוג יהודים. לכבוד הצדיקים בני המזל שפחות מעודכנים אגולל את תחילת המעשה. ווסט הוא אחד מאומני המוזיקה המצליחים והעשירים בעולם. הוא זכה באין ספור פרסים. ב־2013 הוא החל בשיתוף פעולה בתחום האופנה עם חברת אדידס, מה שהכניס לכיסו עוד כמה מיליארדים. מה שהכי רלוונטי לסיפורנו הוא שיש לו יותר מ־16 מיליון עוקבים שקראו את דברי השטנה שלו באינסטגרם. חברת מטא (הבעלים של פייסבוק ואינסטגרם) לא נשארה אדישה וחסמה את חשבון האינסטגרם שלו. גם טוויטר נקטו בצעד המתבקש. מי שבקי בהיסטוריה של האיש יודע שזו לא הפעם הראשונה שווסט מעלה פוסטים אנטישמיים.

בעונת הפוליטיקלי־קורקט האמריקנית הודעות גינוי החלו להופיע ברשתות החברתיות. כל מי ששואף למקם את עצמו בצד הנכון של ההיסטוריה העלה פוסט שמרחיק את עצמו מגידופיו של ווסט. החברות המסחריות הקשורות לווסט אמדו בזריות את הנזק הכספי ובזו אחר זו נפנפו אותו מהפורטפוליו התקשורת שלן. אפל מיוזיק הודיעה שהיא מסירה את שיריו של ווסט, לעומת ספוטיפיי שהודיעה שלמרות שהיא סולדת מהבן־אדם היא לא תסיר את שיריו. אני לא מתרשמת מהגינוי המקיף של ווסט. גם הוא לא נראה שהוא דווקא נהנה ממנו. אולי כי כולנו יודעים כמה חשוב לאמריקאים לעשות רושם של נאורות, סובלנות ופולורליזם מחד, וכמה הם מעריצים סיפורי הצלחה של אנשים שבנו את עצמם מאפס ומסוגלים לרכוש רשת חברתית או לרוץ לנשיאות מאידך. אנשים כאלה תמיד ייהנו ממחילה נרחבת ויזכו לפתוח דף חדש, גם אחרי הנפילה הבאה.

אז למה אנחנו מתרגשים מהבל הפה של אומן אמריקאי שבריאאותו הנפשית מוטלת בספק? בגלל שלמרות הפסאדה הליברלית שסלבריטאי ארצות הברית אוהבים לשדר, זו לא המציאות. התקריות האנטישמיות וגילויי השנאה אינם מגלים סימני דעיכה, מהקמפוסים של האוניברסיטאות היוקרתיות ביותר, דרך ערים נאורות ועד לשילוט של נאון־נאצים על גשרים עלומי שם. כל אלו מובילים יהודים רבים להסתיר את יהדותם.

איפה מותר להיות אנטישמי

אבל בניגוד לארצות הברית, שלפחות מנסה להעמיד פני קורקטיות פוליטית, בארץ שלנו מותר להיות אנטישמי ללא הפרעה, ענישה או חסימת חשבון. בתוכנית "אופירה וברקוביץ" פתח אייל ברקוביץ' במונולוג זועם בעקבות דבריו של הרב יצחק גולדקנופף. בכנות, דברי הרב מיותרים. כולנו היינו שמחים שיסתגר בחדרו ויעשה תשובה על חילול השם העצום שהוא גרם. אם ברקוביץ' היה משתלח בגולדקנופף לבדו, הטור הזה לא היה נכתב. אבל ברקוביץ' לקח צעד אחד קדימה והראה לכולנו שאנטישמיות זה כאן ועכשיו. ברגע שהוא עבר מ"הוא" (הרב גולדקנופף) ל"הם" והכליל ציבור שלם, מיילתיו הביעו הסתה ושנאה. "הם מנותקים מהעם. הם אלה שהולכים לנהל פה את המדינה בעוד שבועיים. הם יגידו לך ולי ולכולם פה מה לעשות. אלה שלא אכפת להם מהעם שלנו בכלל. הם קוראים בתורה כל היום, לא הולכים לעבוד, לא משלמים מיסים, לא הולכים לצבא. בטלנים". ההגדרה המילוניית לגזענות היא "עמדה שלפיה בקרב בני אדם מתקיים קשר הכרחי בין מוצאם לבין תכונות אופי או לעיתים כישורים שכליים... היחיד אינו נשפט על פי ייחודו האישי אלא לפי השתייכותו לקבוצה". מתאים, לא? והנה ההגדרה

חופשות איכות למשפחה הדתית

KOSHER

KE

EUROPE

לא פסחנו על אף פרט

פסח מושלם בבולגריה

עשרה ימים של חופשה בלתי נשכחת בריזורט 5 כוכבים
Aquahouse Hotel & SPA

מטבח שף כשר למהדרין ללא קטניות וללא שרויה

שלל מופעים פעילויות
ושיעורי תורה

מועדון
ילדים

אפשרות לסדר
משפחתי

פנסיון
מלא

מרחב ספא
ענק ומפנק

חוף ים פרטי
11 בריכות פנים וחץ

מגיעה לכם חופשה אמיתית.

לפרטים והזמנות: 058-6130011 או חפשו בגוגל 'פסח ריזורט בבולגריה'

www.kosher-eu.com

KE

נויה מנדל

ג'קי לוי

הרב אמנון בזק